

DOMOLJUB

Štev. 1.

V LJUBLJANI DNE 7. JANUARJA 1932

LETO 45

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja v ako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani

Čuite, zavedni katoličani!

V bližini mostu Rianto, v Benetkah se oddaleč blišči na neki hiši napis: »Ecce summum opus papae!« »Glej! največje delo papeževo.« S tem je mišljen papež Pij X., ki je umrl šele pred 17 leti, pa bo menda kmalu stevnikom pristel. On je namreč bil, ki se je vozil v svoji gondoli od hiše do hiše, od palače do palače in tako prosil svoje vernike potrebnih prispevkov, da je mogel ustanoviti katoliški časopis »Difeso«. In on je bil, ki je dejal: »Nobena žrtev mi ne bo preveč, da le ohranim »Difeso«. Če bo treba, rajši bom prodal svoj prstan in naprsni križ in svoj kardinalski klobuk, le da ohranim »Difeso«. In isti kardinal je dejal pozneje kot papež: »Zastonj boste zidali cerkve in prirejali misijone in ustanavljali šole in vse mogoče dobre naprave, če ne boste znali orožja dobrega časopisa prav sukati nasproti slabemu časopisu.«

Podobno je še nedavno tožil francoski škof Belley v svojem pastirskem listu: »Velike so vsote, ki smo jih izdali za napravo, popravo in oplešavo cerkva in kapel. Ah! In vendar bi bilo bolje, da bi bili vsaj polovico tega denarja dali za dobro časopisje!«

Isto piše škof Kilian v Limburgu v svojem pastirskem listu leta 1922: »Katoliškemu ljudstvu mora preiti v meso in kri zavest, da so darovi za tiskovni sklad za dobro časopisje današnje dni Bogu ljubši in interesom Cerkve in duš včasih koristnejši kot pa naprava cerkvenih potrebščin in praznovanje cerkvenih slovesnosti.«

In slavni škof Ketteler je že pred 50 leti govoril: »Katoličan, ki ne podpira na vso moč

katoliškega časopisa, se ne more imenovati dober otrok katoliške Cerkve.«

In avstrijski škof Gföllner v Lincu je dejal nedavno na nekem zborovanju: »Poleg vere je največja sila na svetu časopisje. Če nam katoličanom prebijejo črto katoliškega časopisa, potem nam bodo sovražniki Cerkve narekovali sramotnejši mir kot je bil oni v St. Germain.«

V Ameriki velja v premnogih škofijah kot šesta božja zapoved: Plačaj predpisane cerkvene davčine! jaz pa bi rad proglasil za šesto božjo zapoved ukaz: »Naročaj in podpiraj dobro katoliško časopisje.«

Tako torej govorijo naši škofje o dobrem časopisu. V istem smislu pa pravi profesor Spirago o slabem časopisu: »Kdor s svojim denarjem plačuje slabo časopisje, se ta vojskuje zoper lastno Cerkev. In vsak tak katoličan naj se sramuje v dno duše; zakaj, kar bi ne storil nobeden jud in noben pogan, to dela tak nezaveden katoličan.« In slavni govornik Kolb soglaša z njim, ko trdi: »Slabi časopisi so tako rekoč akcijska podjetja, ustanovljena zato, da se iztrebi vera, čednost in domovinska ljubezen; dobro časopisje pa so akcijska podjetja, da se vera, čednost in domovinska ljubezen utrdi. Vsaka naročnina je tako rekoč delež, da vsaka posamezna številka je delnica, s katero se udeležujemo na dobrem in slabem podjetju. Kolikor več slabih časopisov si kupil, toliko bolj si se udeležil vsega hudega, kar je povzročilo slabo časopisje; kolikor bolj podpiraš dobro časopisje, toliko več deležev za dobro stvar imaš v svojih rokah.«

Tako ne gre naprej

V našem gospodarstvu je danes povsod potrebna štednja, štednja in zopet štednja.

Mi vsi pa tako malo mislimo na to. Tako malo varčujemo. Koliko potrošimo vsako leto te samo za pijačo. V enem samem letu (leta 1930) smo popili v Jugoslaviji za 3 milijarde 760 milijonov dinarjev vina, piva in žganja. Ali niso to naravnost grozne številke? Kam pridemo, če bo šlo tako dalje? Koliko koristnega bi se moglo napraviti za ta denar na gospodarskem, socialnem in zdravstvenem polju! — Tu mora država energično posesti vmes in mi vsi moramo pomagati. Konsum in produkcijo je treba zmanjšati ter skrbeti predvsem za izboljšanje našega izvoza. Tako ne pridemo nikamor naprej! Tako potrošnja alkoholnih pijač nam prinaša občutno moralno in gospodarsko škodo

Dalje pustijo naši ljudje vsako leto na stotine milijonov v zdraviliščih in kopališčih zunaj države. Na ta način se je potrošilo leta 1927 n. pr. 500 milijonov dinarjev. Da se to sploh more goditi, je dosti žalostno. Mi imamo v državi krasna letovišča in zdravilišča, ki slovijo po vsem svetu. Nasi državljani pa hodijo v tuje države in tamkaj razmetavajo denar. Znano je, da narodi n. pr. Švicarji, ki imajo doma dosti naravnih krasot in dobrot, ne hodijo v inozemstvo na letovišča. Samo mi smo tako nespametni. Zato bi bilo umestno, da vlada v današnjih težkih časih iz narodnogospodarskih razlogov obisk inozemskih kopališč kratkoma lo prepove, oziroma obdavi s posebnim davkom, kakor je to lani storila Nemčija.

Potem pa mi uvažamo v državo vse polno

predmetov, ki jih doma pridelujemo, ali bi jih lahko pridelovali, ali pa vsaj lahko pogrešali. In pri tem zapravljamo težke milijone! Naj navedem samo par stvari, ki zanimajo posebno našega kmeta!

Leta 1930 smo uvozili v našo državo za 26,7 milijonov živih živali in za 508,5 milijonov predmetov za hrano in pijačo. Tako se je pripeljalo od zunaj v državo ječmena za 10 milijonov dinarjev, ovsa za 8 milijonov, sočivja za 8 milijonov, rozin za 10 milijonov, riža za 87 milijonov, orehov za 18,7 milijonov, pomaranč za 26,8 milijonov, suhih fig za 5 milijonov, popra za 6 milijonov, polenovk za 7,3 milijonov, jedinega olja za 15,4 milijonov, rastlinskega masla za 25,8 milijonov, sira za 2,6 milijonov, čokolade za 3 milijone, margarina za 3,5 milijonov, čebelnega voska za 1,5 milijonov, kave za 132,5 milijonov, kakava za 7,8 milijonov, čaja za 11 milijonov dinarjev. Tu bi bilo treba nastopiti z vso odločnostjo in uvoz večine zgoraj omenjenih predmetov prepovedati. Dovolj naj se samo uvoz kave in čaja kot kolonialnega blaga, vse drugo naj odpade. Na ta način bi prihranili na leto nad 400 milijonov dinarjev.

Vrh tega smo uvozili leta 1930 za 195 milijonov dinarjev surovih kož in za 33 milijonov dinarjev surovega loja, čeprav se ponajam kot živinorejska država.

Če računamo, koliko smo pri uvozu luksuznih in drugih predmetov, ki bi jih lahko pogrešali, ali pa jih celo pridelujemo doma, zapravili denarja v zadnjih desetih letih, dobimo skoro neverjetno vsoto. Glavni tajnik belgrajske trgovske zbornice, Svetislav Marodić, je izračunal, da smo na ta način v desetih letih potrošili okrog 10 milijard dinarjev. Naj navedem samo nekaj številke! Samo leta 1929 smo v našo poljedelsko državo vpeljali krompirja za 36 milijonov dinarjev! Graha, sočivja in sličnega smo v desetih letih uvozili za 54 milijonov dinarjev, limon za 120 milijonov, oranž in mandarinov za 183 milijonov. Za uvoz lanenega semena smo plačali 120 milijonov dinarjev, za uvoz svinjske masti okoli 236 milijonov dinarjev. Loja smo uvozili v tem času za 274 milijonov, raznega olja za 270 milijonov, samo lanenega olja za 65,5 milijonov dinarjev. Za sam riž pa smo od leta 1922 do 1930 plačali pri uvozu okroglo 1050 milijonov dinarjev.

To so številke, ki nam morajo dati misliti. Kaj vse bi se moglo ustvariti s temi milijoni, ki bi se dali prihraniti!

Kaj bi se lahko storilo za prosveto našega ljudstva, za povzdigo živinoreje, sadjarstva in zadrugištva, če bi se pri uvozu inozemskega blaga ljudje omejili samo na najpotrebnejše.

Novoletno sporočilo našega škofa

Kot vsako leto, se je zbrala duhovščina ljubljanskega mesta tudi na preteklega starega leta zadnji dan, da čestita svojemu nadpastirju. V imenu duhovščine je pozdravil s pomenljivimi nagovorom g. knezoškofa generalni vikar g. Ignacij Nadrah. Knezoškof g. dr. Rožman je odgovoril:

Mi smo sicer majhen del katoliške Cerkve, a odmev dobrega in slabega zadene tudi nas. Sv. Cerkev ima največjega protivnika v svetovnem framašonstvu, ki ima svoje poganke tudi v naši bližini; podpora pa dobiva od vseh, ki pobijajo krščansko kulturo in uničujejo krščansko življenje, ali pa razdirajo in izpodkopujejo duhovnikovo delovanje, četudi v framašonskih ložah niso organizirani.

Boljševizem dobiva privrženca ali vsaj prijatelje v slojih, ki najbolj bridko čutijo tezo razrvanih razmer in socialnih nepravil. Če v teh vrstah ni verske zavesti in verske zaslonbe, je dostopnost za prevratne misli tem verjetnejša.

To je dvojna nevarnost, ki preti tudi naši domovini. Mi kot duhovni voditelji ljudstva hočemo vse storiti in žrtvovati, da ohranimo v narodu globoko vero in zaupanje v božjo

Previdnost. Če dosežemo to, da bo zaupanje ljudstva trajno zasidrano v Boga, smo več dosegli, ko vse razorožitvene in druge tem podobne konference, kjer med delegati ni ne pravega zaupanja, ne prave iskrenosti.

Kar tiče dobrodelne akcije v naši škofiji — je poudaril prevzvišeni — sem Bogu hvaležen, da so verniki pokazali tako lepo umevanje za lajšanje bede in stiske. Želim le, da bi te akcije ostale trajne. Naglašam prav posebno to-le: Evharistična odgoja, združena z dobrodelnostjo, z dejansko krščansko ljubeznijo — je dovolj trdno jamstvo za bodočnost. V delu, ki ga izvršujemo iz ljubezni do Boga in do bližnjega, gledamo lahko optimistično na bodoče čase.

Zavedajmo se, da nas je božja Modrost postavila kot svoje orodje, da more izvršiti svoje načrte.

Prevzvišeni želi sobi in duhovščini obilico darov Svetega Duha, predvsem dar razumnosti in modrosti, dar moči v vseh okoliščinah, da bo možno zmagovati in vztrajati. Če sejemo v solzah, bomo želi plačilo v veselju Gospodovem. V tem zmislu srečno 1932!

V novo leto

Lepa je stara navada, da si znanci, prijatelji in sosedje na novega leta dan voščijo srečno novo leto. Enako lepa in ohranitve vredna je prav tako stara navada, da na novo leto hodijo koledniki ali »novoletarji« od hiše do hiše in povsod voščijo ali »berejo« srečno novo leto, za kar jih v vsaki hiši nagradijo z denarjem, z jabolki in orehi...

Bog daj srečno novo leto! Poudarjam srečno, zakaj sreče si vsakdo želi; po njej hrepeni mladenič in starica, bogatec in siromak, mož in žena, da, še otrok, ki leži v zibelki in se še niti samega sebe ne zaveda. Posebno ob novem letu, ko se ozremo nazaj v preteklo leto in na vse prestane skrbí, težave in nadloge, se v človeku iznova pojavi močnejše hrepenenje po sreči, po miru in po blagoslovu. In vsak si na tihem misli: morda bo prihodnje leto, v katerega stopamo, boljše, morebiti bo prineslo več sreče s seboj! Mogoče?... Mogoče?...

Človek — prvi in za njim vsi njegovi potomci — je bil in je ustvarjen za srečo na tem in na onem svetu. Pa, kakor vemo, prvi človek je obojno srečo zapravil in za njim smo tudi mi izgubili pravico do sreče. Vrnili nam jo je Jezus Kristus, a človek jo v svoji zaslepljenosti ponavadi išče tam — kjer je ni! Kljub vsemu temu pa je ostalo v nas neutešljivo kopnenje po sreči in kakor je rekel že veliki svetli Avgustin, je nemirno naše sree, dokler ne najde pokoja — v Bogu.

Pred nami se odpira novo leto 1932! Vse je zavito v meglo in temo, da ne vidimo niti en dan naprej, kaj nas čaka: dobro ali zlo, sreča ali nesreča. Toda, naj pride karkoli hoče, zmerom se moramo zavedati one resnice, da je vsak svoje sreče kovač! S pogumom in radostnim veseljem pojdemo v novo leto! Naj nas ne popari vsaka neprijetna beseda, vsak neuspeh. Nikar takoj ne obupujemo, saj vemo, da bo le oni zmagal, kdor bo do konca pogumno vztrajal v boju. In nikar ne govorimo, da vse nič ne pomaga, da nam je še tako usojeno! Nič ni slabšega, kakor tako

malodušno govorjenje, ki še drugemu jemlje veselje do dela, do življenja in do napredka. Ko bi bili naši predniki tako govorili, ko so preživljali mogoče še hujše čase kot s današnji, bi bilo že zdavnaj vse splavalo po vodi. Ali oni so vedeli, kar je dejal pesnik Simon Gregorčič: Usoda tvoja — to si ti!

Eno pa moramo imeti zmerom pred očmi, namreč besede, ki jih je svetli Pavel pisal vernikom v Efezu: Odkupujte čas, zakaj dnevi so hudi! Kakor otroci luči hodite — sad luči je namreč v vsakrni dobroti in pravici in resnici — in zato preudarjajte, kaj je Gospodu všeč in se nerodovitnih del teme ne udeležujte, marveč jih obsojajte. Slečite starega človeka in si oblecite novega, ki je po Boga ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti... Misliti, da si lepšega načrta ne moremo napraviti za novo leto, kakor če si zastavimo, da bomo uresničili poslednje Pavlove besede in začeli živeti po božji volji, v resnični pravičnosti in svetosti. Saj to je namen, zaradi katerega smo prišli na svet, ali kakor je to nekoliko drugače lepo izrazil francoski pisatelj, župnik P. L'Ermite: »Človek je kipar, ki si mora izklesati kip za lasten grob. Ni toliko na tem, ali je kip otroka ali mladeniča ali odraslega moža ali pa starca; da je le tako lep in vreden, da se bo pri njem ustavil in ga z veseljem pogledal sam Bog, ki je največji umetnik in neskončna Lepota.«

Res je, dnevi so hudi, kakor je zapisal apostol, hudi za dušo in telo. Zato pa moramo z deli luči odkupljati čas, to se pravi, da ga moramo dobro porabiti in izrabiti, da ne bomo konec leta — ali celo ob koncu svojega življenja — prišli praznih rok pred svojega Gospodarja, ki nas bo zapodil kot tene in nehalne hlapece!...

Se enkrat pravim, dnevi so hudi, a z desetimi grli bi v en glas zaklicali, če bi le mogli, da nam to ne sme jemati poguma in veselja do dela, do življenja. Saj ne trdimo, da človek ne bi smel skrbeti in se brigati za

Kaj pa nepremičnine?

Mnogi so še zbegani, da mislijo: »Kaj bo, kaj bo?« Pa se odločijo: »Nepremičnine bom kupil; še najbolj varno bo.«

Nismo preroki in z gotovostjo ne moremo naprej napovedovati, kako se bodo razvijali dogodki in čigava bo v koncu koncev obveljala.

Ali eno pa lahko rečemo, da tisti, ki danes v zbeganosti beži od dinarja in kupuje nepremičnine, spekulira. Spekulacija je pa dvorezen nož in je, trdili bi, enako velika verjetnost, da se ne bo obnesla, kakor spekulant računa z verjetnostjo, da se bo posrečilo.

Kar smo s težko muko in vztrajnostjo prištedili, kar smo si pritrkali, s tem ne smemo spekulirati. Spekulacija je korak v temo, v negotovost.

Spekulirati morejo z denarjem tisti, ki so si ga na lahek način pridobili, mogoče tudi prišpekulirali. Kdor pa je denar privarčeval, za tega dancs pač ni razloga, da bi ga vrgel v spekulacijo z nevarnostjo, da polovico ali še več izgubi.

Drugi razlog pa je tale. Če zemljo kupim iz potrebe, da jo bom obdeloval, mi bo nekaj, čeprav v sedanjih časih zelo malo, nesla. Iz tega bom mogel plačati davke in bo še iz tega poplačen del truda, dela, ki sem ga imel z obdelovanjem. Če pa nepremičnine kupim samo za to, da se denarja znebiti, potem mi zemlja običajno ne bo prav nič nesla.

Cene nepremičnin naposled kažejo, da bodo še padale. Denarja je malo. Zemlje pa bo vedno več napravaj. Koliko je posestnikov, ki so prezadolženi, ki ne bodo mogli več plačevati obresti, kaj šele glavnico. In tako se bo v številnih slučajih zgodilo, da bo dolg snedel grunt, kakor je bilo to v časih odeduštva.

Zato je previdnost na mestu. Zlasti pa naj bodo previdni tisti, ki so si s težkim trudom prihranili kake dinarje.

bodočnost, ne, ampak tista obupujoča in maloverna malodušnost nas ob tem ne sme prevzeti. Tudi mi moramo skrbeti za jed in pijačo, če ne, bomo popolnoma podobni brezumnim živalim, ki gledajo samo na to, kako bi zadovoljile svoje nagone.

Ceprav so hudi časi in bi človek od samih kriz res kmalu izgubil glavo in sree, kristjan kljub temu nikdar ne bo odnehal. Saj vendar nismo Turki, ki slepo verujejo v svojo usodo »kizmet«, ampak verni kristjani, ki vemo, da je božja pomoč najbližja, kadar je največja sile. Že pred več kot tridesetimi leti je rekel dr. Janez Krek: »Moč zdrave narave in božja milost, ki jo podpira, sta neporušljivi. Da ohranimo prvo, delajmo, žrtvuemo se! Da si izprosimo drugo — živimo krščanski in molimo!« To so besede krščanskega moža, ki si jih moramo tudi mi vtisniti v spomin in ki nas bodo držale pokonci v vseh temnih in oblačnih trenutkih, ki nas brez dvoma čakajo tudi v letošnjem letu.

Moč zdrave narave in božja milost! Za prvo delajmo, za drugo molimo! Potem bo letošnje leto zares srečno, zdravo, veselo, mirno, bogato, rodovito in bomo ob koncu lahko rekli, da imamo vsega več ko lani...

Jože Gregorič

Poravnajte naročnino!

PO SVETU

Italija

s Tripolis je in — ni še sumirjena. General Graziani, kateremu je bila poverjena naloga, da izvede vojno akcijo proti vstašem v afriškem Tripolisu, je poslal italijanskim četam v Tripolisu priznanje za velike napore in žrtve, ki so jih doprinesli v borbi z vstaši. V pohvali poudarja general Graziani, da so italijanske čete v Tripolisu v zadnjem letu doživele 58 bitk z vstaši ter 210 manjših spopadov. Pri tem je bilo ubitih 1602 vstaša. Zapolnjenih je bilo 923 pušk, 4 topovi, 3 mitraljeze, 883 konj, 6000 kamel in 21.550 ovac. Vsi vstaški voditelji so bili ubiti. Na italijanski strani so bili ubiti trije častniki in 135 vojakov. Vse ljudstvo v Tripolisu je danes razoroženo. Pri razoroževanju ljudstva je bilo zaplenjenih 8026 pušk in 305.000 nabojev. General Graziani sporoča nadalje, da akcija proti vstašem v Tripolisu še vedno ni končana, ker še nekaj vstaških čet križari po notranjosti zemlje, vendar pa se bodo morale (?) tudi te čete udati, če ne bodo hotele od glada umreti. Zato se tem četam ne sme dati miru, dokler se ne doseže popolna poslušnost in red v Tripolisu, tako da bo tudi ta italijanska pokrajina mogla napredovati.

Čehoslovačka

s Bafin polet v Indijo. Pod navedenim naslovom prinaša Trgovski list sledečo notico: Lastnik tovarn čevljev Bafa je zamislil polet v Indijo. Dvignil se je v češkem Zlinu in leti počasi v začetni smeri. Časopisje sledi poletu »z napetostjo« in poroča o tem dnevno, kakor da bi šlo za kako zmagovalstvo. V resnici je pa vse to le reklama za lahke, kerne odjemalce. Kdor pozna način Bafine reklame, bo vse to kmalu spregledal in se nad noticami o poletu kvečjemu le smejal. Ko opozarjamo na to novo »veliko« delo Bafa, se spominjamo zopet na zadnjo poročeno nesrečo v južni Italiji. Ob tej priliki je poslal Bafa za žrtve nesreče neznan iznos v lire, ki jih je pa italijanska vlada oddonila. — Mar ni bila to le reklama? Tudi naši kraji so bili nešteto krat prizadeti od vremenskih nesreč, kakor: povodnji, požarov in drugih, toda še nikdar nismo slišali, da bi se Bafa spomnil nesrečnih žrtv s kako denarno podporo. Naravno, pri nas ne potrebuje Bafa take reklame, saj je povsod že dobro usidran. V Italiji mu bi pa bila prav dobrodošla. Vendar mu ni bilo preveč toplo pri sreči, ko se je italijanska vlada zahvalila za njegovo volodružnost. Zeleti bi bilo, da bi tudi pri nas postali treznejši in ne prisojali previsoke vrednosti in važnosti dejanjem, ki so običajna reklama.

s Razno. Za župana v Čeških Budjovicah je bil izvoljen p. dr. Hlouhy. — Olušniški nadškof dr. Prečan je daroval 55 tisoč čeških kron za brezposelne. Uprava nadškofljakih posestev je nakazala v isti manj 120 tubičnih metrov drv. — Občinske volitve v Mor. Heralci so bile razveljavljene, ker je bila vložena samo komunistična kandidatna lista. — Pripravlja se zakon, ki bo zabranjeval razkosavanje malih posestev. — V Dubanah in Hodoninu sta bila izvoljena s pomočjo »kmetijev« komunisti za župana. — Spor med politikoma poslan. Hlinko in Jungor še ni končan. Vrhovno sodišče v Bratislavi je obsodbo Jurige razveljavilo in dovolilo ponovno razpravo z dokazom resnice. —

Svečenoznane osebnosti, ki so umrle v l. 1931.

Dr. Wegener, polarni raziskovalec — T. Tilton, bivši ital. zunanji minister — general de Mudra — Fr. Payer, zadnji podkanclercesarske Nemčije — Soederblom, nadškof — pisatelj A. Schnitzler — T. Edison, največji iznajditelj — učenjak Möllendorf — nacionalni ekonom Brentano — komik Reutter — skladatelj Grünfeld — admiral Capelle — letalec Maddalena — nemški poslanik v Londonu dr. Sthamer — maršal Foch — minister v. Loebel — Ana Besan, ki je rekla, da je našla »novega odrešenika« — nemški kancler Müller — bivši predsednik francoske republike Fallieres.

V Vecovu je bil izvoljen za župana pristaš češke ljudske stranke Dostal. — 7000 eksekucij je bilo izvršenih v 11 mesecih minulega leta na Breslavskem. — Dobro si je postal učitelj K., ker se je vpisal k socialdemokratom. Ob prevratu je postal tajnikov namestnik v prosvetnem ministrstvu. Leta 1921 je bil že tajnik, leta 1924 sekcijski svetnik, a danes je socialdem. učitelj K. vladni svetnik s sledečimi prejemki: plača 54.000 Kč, osebni pridatek 23.000, posebna doklada 8000, poročevalski dohodek 12.000, skupaj 101 tisoč čeških kron ali 466 Din dnevno. Gospod, ki je star šele 44 let, ima na razpolago tudi drž. avtomobil.

Nemčija

s Hindenburg je govoril. Predsednik nemške republike Hindenburg je imel na Silvestrovo nagovor na nemški narod v radiu. V tem govoru je med drugim naglasil, da ima Nemčija zaradi velikih žrtv, ki jih je doprinesla, pravico zahtevati od inozemstva, da ji ne meče z nemogočimi zahtevami pri njeni obnovitvi poln pod noge. Prav tako ne gre, da bi kdo jemal Nemčiji njene pravice glede razorožitvenega vprašanja. Ob koncu svojega nagovora je Hindenburg izjavil, da mora Nemčija dokazati, da je enotna in da veruje v boljšo bodočnost. Pri pariških politikih je

vzbudil Hindenburgov govor precejšnje vznemirjenje.

Anglija

s Svoboden Anglež za svobodno domovino. Poziv narodu, naj čimprej plača obrok dohodninskega davka, ki je zapadel 1. januarja, je imel v Londonu nenavadno ugoden uspeh. Davčni uradniki so bili 1. januarja tako zaposleni, kakor še nikoli. Mnogo ljudi se je pojavilo na davčnem uradu, preden je bil odprt. Ponekod so morali ljudje celo čakati, da pridejo na vrsto. Slične primere rodoljublja so dali davkoplačevalci povsod. V vsej državi so imeli davčni uradniki ogromno dela s pobiranjem davkov. V nekaterih davčnih uradih so morali celo pomnožiti osebe, da so končali svoje delo. Steli so denar pozno v noč. Poročajo, da bo dotok davkoplačevalcev tudi prihodnji teden zelo velik. Nekateri so plačali dohodninski davek za mesec julij. Najbolj je pa presenetila prijaznost, s katero so ljudje plačevali svoje davke. Nekateri so celo voščili na čekih vse najboljše. Na davčnem uradu v zapadnem delu Londona so dobili 1. januarja 15 krat toliko denarja kakor lani. V Bristolu je 10.000 ljudi predčasno plačalo januarski obrok dohodninskega davka. Še nikoli v zgodovini ni imel ta davčni urad toliko dela.

KAJ JE NOVEGA

Zahvala

Podpisani se upravi »Domoljuba« naj-srčneje zahvaljujem za izkazano pomoč v znesku 2000 Din, katere mi je uprava pod-delila kot pogoreleu, ker sem njen naročnik in naročnino plačal takoj v začetku leta. Tudi zanaprej hočem biti zvest »Domolju-bu« in naročnino plačam takoj v januarju.

Hvaležno vdani

Alojzij Koleša,

30. dec. 1931.

Migalska gora,

P. Mirna, Dolencjsko.

d. Nj. Vol. kralj in kraljica sta se vrnila iz Pariza v Belgrad.

d. Za kmetskega svetnika kraljevske ban-ske uprave v Zagrebu je imenovan inž. g. Ci-ril Jeglič iz Ljubljane.

d. Senatorje imamo. Preteklo nedeljo se je višla po vseh banovinskih sedežih v državi volitev senatorjev. V Ljubljani se je ta volitev izvršila na zelo miren, skoraj tih način. Le kdor je šel mimo magistrata in opazil označ-be, ki kažejo pot na volišče, se je spomnil, da se vrši ta važen državni akt. Narodni poslan-ci, banški svetniki in pa večina županov je prišla voliti že dopoldne, nekateri poželeski župani pa so dospeli v Ljubljano šele popol-dne. Večina volivcev z dežele se je podala že s popoldanskimi vlaki domov. Volivna pisarna je bila v Kazini. Od 1113 upravičencev je vo-lilo 1051. Izvoljeni so vsi predlagani kandi-dati. Imena smo že zadnjic navedli.

d. Treznostni sestanek pod vodstvom duh-svetnika g. Janeza Kalana se je vršil 29. de-cembra v brezalkoholni unionski gostilni v Ljubljani. Bil je dobro obiskan in nekaka pri-prava za veliki protialkoholni kongres, ki se bo vršil v kratkem. Razni govorniki so govo-rili o potrebi organizacije treznostnega giba-nja in so bili skoraj vsi govorniki za to, da se to gibanje nasloni na razne dosedanje pro-svetne in druge organizacije, datje so govorili o vzgoji, ki naj se usmeri tako, da bo imea čini več uspeha v treznostnem gibanju, in k čemur morata istočasno prispevati cerkev, šola in vsi drugi vzgojni činitelji. Mladino mo-

ramo rešiti alkoholizma! Udeleženci so nato podpisali tudi prošnjo na bansko upravo, naj spričo sedanje bede prepove v predpustnem času vsaj na deželi vse veselice, dalje naj teh veselie gasilska in druga društva ne prirečajo, naj se prepove ali vsaj obdavi prosta žganje-kuha itd.

d. Občni zbor Kmetijske družbe se je vršil dne 30. decembra v ljubljanskem Mestnem do-mu. Zborovanje je vodil g. Oton Detela. Rav-natelj g. ing. Rado Lah je poročal o delovanju Kmetijske družbe. Daljši razgovor se je razvil o nameravani spremembi pravil. Gosp. pred-sednik je na temelju razpoloženja med odpos-lanci uvidel potrebo, da sklepanje o spre-membi pravil in volitev odbora odloži do iz-rednega spomladanskega občnega zbora. Sle-dili so predlogi glavnega odbora in podružnic. Občnega zbora se je udeležil tudi minister brez listnice g. Ivan Pucelj.

d. Božično zborovanje Slomškove družbe je zelo dobro uspelo. Zlasti so zborovalci vi-harno odobrvali govor g. župnika in pisatelja Fr. S. Finžgarja in predavanje učitelja g. Vac-lava Winklerja. Tudi ostali predavauji sta bili lepo zamišljeni in času primerni.

d. Slovenski misijonar o. B. Turk je rešen iz rok kitajskih roparjev in se je vrnil v svoj vikarijat v Hankov. Hvala Bogu!

d. Prestopno leto 1932 ima 366 dni, med temi 67 nedelj in praznikov po starem štetju ter začne s petkom in konča s soboto. Letos bosta sonce in luna dvakrat mrknila. Pri nas bo viden le lunin mrk. Prvi solnčni mrk bo 7. marca. Začetek mrka ob 6.31 in konec 11.20. Viden bo na južnem Lednem morju, v južnem delu Nove Zelandije, v Avstraliji in Holand-ski Indiji. Drugi solnčni mrk bo 31. avgusta. Mrk se začne ob 18.45 in se konča ob 23.22. Viden bo v vzhodni Aziji, na severnem Led-nem morju, v Islandiji, Grönlandiji, v severni Ameriki, po severnih delih južne Amerike in ob Tihem in Atlantskem oceanu. Prvi lunin mrk bo 22. marca. Začetek ob 11.59 in konec 15.05. Mrk bo viden v Aziji in na Indijskem oceanu, na Tihem oceanu in v Avstraliji ter v severni Ameriki, razen vzhoda, in na zahodu

južne Amerike. Drugi lunin mrk bo 14. sep-tembra. Začne se ob 20.18 ter se konča ob 23.43. Viden bo na severovzhodu severne Amerike, v južni Ameriki, na Atlantskem oce-anu, v Evropi, Afriki, Aziji, Avstraliji in na Indijskem oceanu.

d. Cene na ljubljanski električni železnici. Uprava te železnice sporoča, da se dobe meseč-ni vozni listki od 1. januarja dalje pri blagš-nah v novi remizi v Zg. Šiški in v električni podstaciji na Bleiweisovi cesti. Cena meseč-nim voznim listkom znaša: do 6 delnih prog za dvakratno vožnjo dnevno po Din 100, do šestdelnih prog za štirikratno vožnjo dnevno po Din 120, nad šest delnih prog za dvakratno vožnjo dnevno Din 120, nad šest delnih prog za štirikratno vožnjo dnevno 150 Din. Mesečni vozni listki se izdajajo samo proti izkaznici, ki jo izda uprava električne cestne železnice v novi remizi v Zgornji Šiški proti pristojbini v znesku Din 5. Ta izkaznica velja za dobo enega leta in more lastnik na podlagi izkaz-nice kupiti mesečne vozne listke v tej dobi za tekoči mesec pri eni izmed blagajn električne cestne železnice. Brez izkaznice se vozni listki ne izdajajo.

d. Občina z najnižjo doklado. Proračun ob-čine Retica ob Savinji za l. 1932 je sestavljen tako-le: Izdatki znašajo 97.171,27 Din, ki se pokrijejo izvečine z občinsko trošarino na vi-no, mošt, pivo, žganje itd. Doklade k direktnim davkom znašajo 10%. Ta občina je menda edi-na v banovini, ki ima tako nizke občinske de-klade. Občinskim odbornikom vsa čast, da ta-ko ščitijo kmetško ljudstvo.

d. Davorin Jenkove skladbe. Po zakonu se te kompozicije (okrog 300) ne smejo uporab-ljati brez vednosti, dovoljenja in primerne od-škodnine skladateljevemu pravnemu nasledni-ku in nečaku prof. dr. Jož. Jenku, posestniku v Dvorjah, pošta Cerklje pri Kranju.

d. Posnemanja vredno. Tovarna barv Me-die Zankl v Domžalah je tudi letos, kakor druga leta obdarila svoje delavce z novoletno nagrado, za katero se vsi najlepše zahvalju-jejo. Naj bi bilo to socialno načelo tudi vzgled drugim podjetnikom.

d. Dunajski naslov gosp. Poljšaka je tale: Alojzij Poljšak, Wien VIII. Piaristengasse 62/I.

d. Tovarna v Majšpergu je ustavila obrat-le za nekaj dni radi čiščenja strojev. Toliko na tozadevno poročilo v zadnjem Domoljubu.

d. Finančni inspektorat v Mariboru je uki-njen.

d. »Karitas«. Opozarjamo one, ki bi od raznih samopomoči radi prestopili v posmrtno zavarovanje »Karitas«, da polica samopomoči nima nobene vrednosti. Zato tudi večletnega članstva pri samopomočih ob pre-stopu v »Karitas« ne moremo upoštevati. Nad 80 let stare in bolne osebe ne morejo pre-stopiti v »Karitas«, ker takih sploh ne spre-jemamo. Posmrtno zavarovanje »Karitas« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice.

d. Zveza županov dravske banovine se je ustanovila v nedeljo 3. januarja pod predsed-stvom ljubljanskega župana g. dr. Dinka Pu-ca v veliki dvorani Kazine. Za predsednika zveze je bil izvoljen g. Valentin Babnik, za podpredsednika pa dr. Dinko Puc in dr. Mi-lan Gorišek. Izbranih je bilo na predlog no-tarja g. Jereba še 25 odbornikov iz raznih okrajev. Zveza je ustanovila svojo pisarno.

d. Cirilovi bratje. Imovina bivših Cirilo-vih bratov v Trzinu je dobila pred časom po-sebne oskrbnike. Končno je sodišče odločilo, da prevzame to imovino, ki ne izkazuje ne go-

Drobne novice

Deset ministrov je že umrlo od prevrata na Češkem.

Jugoslovanske zlatnike bodo najbrž ko-vali v češkoslovaški Kremnici.

Avstrijski železničarji bodo dobili plačo vsakega prvega 60, a petnajstega v mesecu 40 odstotkov.

Tudi ponoči bodo vozili aeroplani med ruskim Moskvo in Petrogradom (Ljenin-gradom).

Veliko tovarno za kože je kupil češki veletrgovce Bafa blizu Dunaja.

Vojni dolgovi naj se ertajo, piše nemško časopisje.

Ameriška reka Missisipi je podrla nasipe in poplavlja bližnjo in daljnjo okolico; 250.000 oseb ogroženih.

Par sto milijonov posejila bo Francija dala Romuniji in Grčiji.

Rusko-poljski sporazum o nenapadanju bo najbrž podpisan še ta mesec. Važna za-deva!

Nova velika ležišča premoga (100 mili-jonov ton) so odkrili na otoku Sahalinu.

Mnogo pomaranč in mandarink je zmrznilo v Italiji.

Kmalu bo sklenjen konkordant med Av-strijo in Vatikanom.

Za 55 milijonov čeških kron novih del hoče izvršiti v letu 1932 slovaška Bratislava.

V 20 minutah pridejo telefonska poročila iz Češkega v Ameriko.

Novo vojno za svobodo napoveduje indski voditelj Gandi.

Velike poplave so vsled zadnjih nati-vo na Grškem.

Nevarno je obolel francoski vojni mini-ster Maginot.

40 let že izhaja »Ameriški Slovenec«, iz-redno važen list za versko in narodno zaved-nost ameriških sorojakov.

Umrli je 83 letni francoski general Pau. Za to, da se prepoved uživanja alkoholnih pijač ukine, je glasovalo na Finskem 70 od-stotkov upravičencev.

tovine ne vrednostnih papirjev, župna cerkev v Trzinu, kakor so to predvidevala pravila.

d Stara vlada je 4. januarja odstopila.

d Nova vlada je bila sestavljena dne 5. januarja. Sestoji iz 14 ministrov: Peter Živković je predsednik, dr. Marinković zun. minister, dr. Kramer trgovinski minister, Janes Pucelj za soc. politiko in narodno zdravje, dr. Srškič za notr. zadeve, dr. Koljič za prosveto, Božo Maksimović za pravosodje, dr. Šibenik za gozdove in rudnike, L. Radivojevič za pošto in promet, J. Demetrovič za kmetijstvo, N. Preka za zgradbo, general Stojanović za vojsko, dr. Gjorgjevič za finance in dr. Kraljevič za telesno vzgojo naroda.

d Lepo dejanje učiteljice. Učiteljica na šoli pri Dev. M. v Polju ga. Mara Sežunova je svojim učencem pripravila vesele božične praznike. Obdarovani so bili vsi učenci bodisi z obleko ali obutvijo in jestvinami.

d Snega do pol metra je padlo 30. decembra po raznih krajih Slovenije. Tudi mrz je pritisnil z veliko silo. Ze do 17 stopinj pod ničlo smo ga videli na toplomeru. Zameli ovirajo po vsej Jugoslaviji promet. Neč vlakov je obtičalo v snegu.

d Zadnja poročila poročajo o strahovitem mrazu, snežnih metežih, burji in drugih vremenskih nadlogah po vsej Jugoslaviji. Pri Bakru je burja prevrnila dva vagona. — Pri Bosanski Gradski sta zmrznila 96 letni delavec Stojan Vučetič in 65 letni Djoka Ristič. — V Vrbaski banovini je ponekod do 4 m snega. Na mnogih progah te banovine je ustavljen promet.

d Voda je zalila elektrarno v Zasipu pri Bledu in raznesla dovodno cev. Stvarna škoda menda ni velika, pač pa se bo obratovanje nove centrale zaradi te nezgode zavleklo za kaka dva tedna.

d Pri tujih zavodih ne moreš biti zavarovan. V svrhu zaščite domače valute je finančni minister na podlagi odredb pravilnika o regulaciji prometa z devizami in valutami odredil: 1. da se počenši s 1. januarjem 1932 smejo izdajati police jugoslovanskih zavarovalnic za zavarovanje življenja, pred požari, nesrečami in drugo samo v dinarjih; 2. da se zavarovalne police, izdane v dinarjih, ne smejo vezati na nobeno tujo valuto ne za zlato, in tudi se na zavarovalni polici ali kakih drugi listini ne sme določiti nikakava klavzula, ki bi se nanašala na tujo valuto ali zlato dinarje; 3. da se naši državljani ne smejo zavarovati pri inozemskih zavarovalnicah. Vsaka kršitev se kaznuje z denarno kaznijo po zakonu o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931, tisti, ki take kršitve sporoče, pa imajo pravico do tretjine plačane kazni.

d Za 8 dni so ustavili obratovanje v tovarni v Vevčah.

d Zdravljenje na klinikah. Za bolnike na klinikah se uveljavijo trije razredi. V prvem razredu se plača na dan 120 Din, v drugem 90 Din, razen tega pa se plačajo takse, ki so v veljavi v državnih bolnišnicah, tako da gre do tudi te takse v blagajno za vzdrževanje bolnikov. V tretjem razredu plačajo bolniki na dan 40 Din.

d Novih 2000 delavcev brez službe? Kakor se govori, je ravnateljstvo Zedinjenih tovarn stekla v Hrastniku obvestilo delavstvo, da odpoveduje s 1. januarjem delavcem v vseh obratih. Prizadetih bi bilo v vseh tovarnah v Hrastniku, Rogaški Slatini, v Straži pri

Po slabem vremenu pomoč skoro hipna

Deževni dnevi, premočeni čevlji, vlažna obleka, znak nevarnosti. Prehlajenje, omotica, revmatizem, išias. Bolečine po vsem telesu, prsa zatrpana zadušljivost.

Ublažite si ta neprijeten občutek. Namažite se s SLOAN-OVIM Linimentom. Greje kot solnčni žarki, polajšaže zduho, odpravi bolečine.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine.

Rogateu in v Paračinu okoli 2000 delavcev, z družinami bi bilo prizadetih najmanj 5000 oseb.

d Prepovedan je uvoz kmečke moke v v trge in mesta. Zoper vsakega, ki bi nepooblaščen kupoval pšenico na trgu, je podati prijavo pristojnemu oblastu. Pšenice se na trgu ne sme kupovati niti za hišno uporabo. Tako je razglasila banska uprava.

d Nove cene kruhu je odredila kraljevska banska uprava. Z veljavnostjo od 1. jan. 1932 so cene kruhu za 1 kg sledeče: za beli kruh (iz pšenične moke št. 0) Din 4.40; za polbeli kruh (iz pšenične moke št. 4 s 30% primesjo moke št. 6 ali ržene moke) Din 3.80; za črni kruh (iz pšenične moke št. 6 s 30% primesjo ržene moke) Din 3.20. Kruh je torej nekoliko dražji.

d Za male mlinarje. Za male mlinarje je sedanje stanje zelo težko. Zato je odšlo odposlanstvo v Beograd, kjer je ministrstvu predlagalo, naj ukine nadzorstvo nad majhnimi mlini in naj jim oprosti dolžnosti, da bi se nadalje vodili posebne knjige o svojem poslovanju, kakor so oblasti od njih dosedaj zahtevale. Dalje naj se tem mlinom dovoli, da bi v bodoče kmetom spet lahko mleli njihovo doma pridelano pšenico, ki jo rabijo za lastno prehrano, tudi proti plačilu v gotovini ali po merici, kakor je bilo to dosedaj običajno. Če se sprejmejo ti predlogi, država ne bo v ničemer oškodovana, ker je promet s pšenico, ki prihaja iz drugih banovin v dravsko banovino, že pod kontrolo, ki zavisi od plačevanja diferenc trgovskih mlinov, ki meljejo žito iz drugih banovin. Teh trgovskih mlinov je v dravski banovini 40. Majhni mlini na merico pa niso nikoli prejimali za mletje pšenice in drugega žita, ki bi ga dovažali iz drugih krajev in bi prišlo v poštev za trgovski promet.

d Otvoritev nove zagrebaške župnije. Na novo leto je bila svečana otvoritev novega župnega urada sv. Antona pri Sv. Duhu v Zagrebu. Tej svečanosti je prisostvoval nadškof dr. Bauer, pomožni škof dr. Premuš in kanoniki. Otvoritev šeste zagrebaške župnije je bila ob 10 dopoldne s sv. mašo. Otvoril jo je nadškof dr. Ante Bauer s svečanim govorom. Za prvega župnika je bil imenovan dr. Bone Buril.

d Nočejo naše pomoči. Na božični dan okrog poldne je pri otoku Pašman naselil na sipino italijanski parnik »Brindisi«. Parniku je nudila prvo pomoč italijanska motorna ladja »Zara«, ki je dva dni trudila, da bi izvela

nasledil parnik s plitvine, toda brez uspeha. Še isti dan, ko je naselil »Brindisi«, je plul skozi pašmanski kanal nrš parobrod »Velebit«, ki je po mednarodnem običaju ponudil naslednemu parniku pomoč, toda italijanski kapitan je to odklonil. V nedeljo sta prispela iz Trsta dva remorkerja (posebni ladji), ki rešujeta ponesrečeni parnik. Parnik je naselil za dve tretjini svoje dolžine in je reševanje radi tega zelo otežkočeno.

d Lesna industrija Južne Srbije zaznamuje za 1. 1931 za več kot eno tretjino slabšo kupčijo, kot prešlo leto.

d 1080 brezposelnih dobiva vsak dan v Osijeku brezplačno hrano.

d Za župnika v Djakovu je bil imenovan dr. Franjo Didović.

d Uredbo o povrnitvi potnih in selitvenih stroškov državnih namestencev prinaša »Slovenec« z dne 31. decembra 1931.

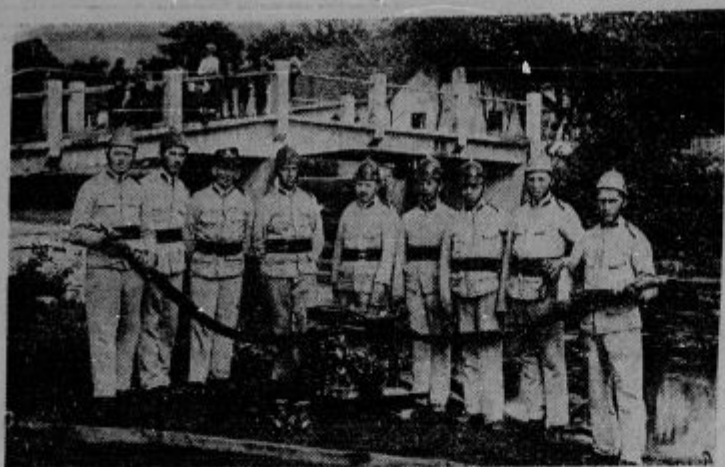
d Jugoslavija se ne bo nikdar odrekla svojni odškodnini, ki jo ima dobiti od Nemčije, izjavljajo v Beogradu.

d Naše slive na nemških tržiščih. Glavni urednik düsseldorfskega lista »Früchtenteilung« gosp. dr. Krüger je organiziral razgovor med nemškimi trgovci, da bi zvedel njih mnenje glede jugoslovanskih sliv. O tem poroča Zavod za zunanjo trgovino med drugim sledeče: Jugoslovanska sliva je doživela letos na nemških tržiščih kar največji uspeh in po svoji zunanosti i po svojem okusu in ceni. Kljub temu, da je v začetku nje cena znašala nekoliko več kot ostalih, so jo trgovci radi kupovali, ker jo je radi svoje kvalitete bilo mogoče dobro prodati. Zgodnje vrste se plačevale do 17 pfenigov za kg, poznejše do 12 pfenigov. (1 pfenig je okrog 13 par.) Prav tako zadovoljni so bili nemški trgovci s pakiranjem, ki se je letos vršilo po holandskem načinu, priporočajo pa, da bi se raje pakiralo v bodoče v pletenih košarah. V istem smislu se glase poročila iz vseh glavnih nemških tržišč tako, da lahko trdimo, da so si naše slive utrdile svoj sloves ter da bodo vedno našle v Nemčiji dobre odjemalce.

d Požar je upelnil posestvo g. Jožeta Malija v Senčnem pri Trzinu.

d 3 m globoko je padla iz podstrešja vdova Antonija Cerar v Mengšu. Razbila si je lobanjo in podlegla poškodb.

d Drane podgane. Oni dan ponoči se je utihotapila požarna sivka v posteljo Krhizovega Ivančka v St. Jerneju in ga začela griziti

Prostovoljno gasilsko društvo v Dolenjivasi pri Cerku na Odaleku gasilcev, ki oskrbuje novo motorno brizgalno. Prvi od leve proti desni je bolničar J. Mulc, drugi tajnik Mlinar, tretji načelnik M. Špamblek, kateri deluje pri društvu že 30 let in se je boril že pri 31 požarih, četrti in peti sta strojničarja V. Klammer in M. Bečaj.

Kitajski cesar, princ Kung, za katerega se trdi, da bo v kratkem s pomočjo Japoncev izklican za kitajskega cesarja.

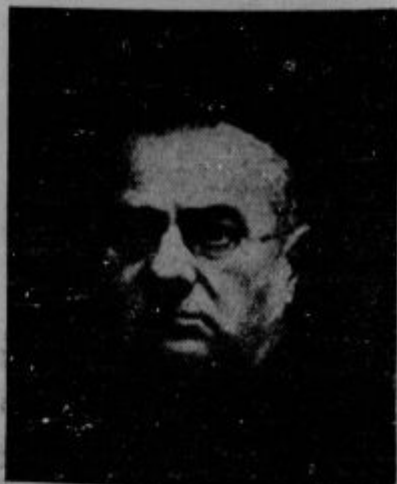
Gospodinska šola v Moravčah se je začela l. 1928 ter se vsako leto delno v prostorih »Ljudskega doma«, v stanovanju požrtvovalne in za gospodinski napredek vneto učiteljice, gđe. Minke Žitkove, ki je ves čas vzorna voditeljica gospodinske šole. (Na sliki zaznamovana s križcem.) Ostali del pouka ee vrši v moravški šoli, kjer predava dekan g. Cegnar o vzgojeslovju in državnoznanstvu, gđe. učiteljica Tomčeva pa o zdravstvu. — ŠHka kaže gojenke VI. nadaljevalnega tečaja, ki se marljivo udeležujejo pouka, čigar sadovi se že prikazujejo v domačem gospodinjstvu.

Jakob in Marija Rauch iz Semiča sta dne 21. novembra obhajala v krogu svoje družine in sorodnikov svojo zlato poroko. Splošno priljubljenima jubilarntoma, v čijih hišo prihaja naš list že 30 let, želimo še mnogo veselih in zdravih let!

Koki Kirota, japonski veleposlanik v Moskvi, ni katerega naj bi se izvršil atentat. Kakor smo v »Slovincu« že pboročali, je načrt za atentat bajskoval član češkega poslanštva v Moskvi. Po moskovskih poročilih je bil ta atentat zato organiziran, da bi prišlo med sovjeti in Japonsko do konfliktu in morda celo do vojn.

Frančiškan o. Severin Fabiani je v Ljubljani umrl.

po kodrasti glavici. Kakor mačka je čepela na ubogem fantku in grizla, dokler ni zajokal. Pritekli so domači, prepodili požrešno žival ter tako rešili dečka hudih bolečin. Podgana je ušla. A proti jutru se je ujela v past, prav v trenutku, ko je drugič potovala k svoji mladi žrivi.

d Tudi državni rudniki so delavstvu odpovedali pogodbo. S tem je prizadetih okrog 1000 slovenskih rudarjev.

d Konj je udaril v trebuh Henrika Pavleca od Sv. Marjete pri Besnici in mu prizadel zelo nevarne poškodbe na drobovju.

d Kroga v roki. Miha Kokec, pos. sin iz Bukovec pri Ptuj, je pregledoval nabito revolver, pri čemer se je revolver sprožil in Kokec ranil v levo roko. Moral je v bolnišnico, kjer mu bodo izločili krogo, ki hči v roki.

d Desno roko je odtrgala med komolcem in laktijo cirkularka 27 letnemu Alojziju Levstiku, žagarju iz Ortnika pri Ribnici.

d Ko je vozil drva iz gozda. Josip Repič, pos. v Oblakih pri Sv. Lovrencu v Slov. Gorah, je vozil drva iz gozda, ki leži na hribu. Ker na vozu ni bilo nobene zavore, je voz zaviral z verigo, katero je zapel na levo kolo. Radi silne teže pa se je veriga prelrgala in voz je s konji vred zdrknil po strmini. Repič je prišel pod voz, ki ga je vlekel s seboj kakih 30 korakov, kjer je zaradi hudih poškodb omedlel. Nesreča se je pripetila pozno v noč in šele naslednje jutro so našli domači Repiča že mrtvega in mrtvega.

d Ko je hotel ustreliti mačka. 23 letni posestnik Dolar Jofel iz Poljane pri Litiji je hotel ustreliti mačka, ki mu je ubil kroznik. Snel je z rida staro puško in sprožil proti mačku. Pri tem pa je Dolarju puška raznesla in ga ranilo po obrazu. V levo oko pa mu je pri tem prišlo nekaj, da je nanj oslepel. Litjski zdravnik dr. Ukmar mu je rane na obrazu izpral in ranjenca napotil v ljubljansko bolnišnico radi oči.

d V šali je nameril. Alojz Gaver, 18 letni fant iz Zavrča pri Ptuj, se je igral z nabito lovsko puško in pri tem v šali nameril proti lovskemu pazniku Ivanu Pohorcu. Puška se je sprožila in Pohorec je bil zadet v glavo s polnim izstrelkom. Učinek je bil ta, da je Pohorec v nekaj minutah izdihnil.

d Umri je v Toplicah pri Novem mestu Franc Mulka, star 82 let, mizarški mojster in zvest naročnik »Domoljuba«. Tem potom se tudi zahvalimo vsem, ki so spremili našega dobrega očeta na zadnji poti: gasilnemu društvu, pevcem za krasne žalostinke, in vsem ostalim. — Zalujohi.

d Umri je župan v Križevcih g. Dragotin Kolarič.

d Neisprotna bela žena. Junija meseca je umrla hčerka, pripravljala se je na sv. obhajilo. Prejela ga je na postelji in pol ure pozneje je bila že v večnosti. Pol leta pozneje je obležala mati, bila je previdna in še isti večer umrla. 14 dni pozneje je zbolel oče, poklical si je gospoda, čeprav mu mežnar ni nič kaj

verjel, da mu je sila, ker je sedel na zapečku in si umival noge. Pa bile so mu že minute šlete. Komaj je bil še na hilice previden, že je ugasnil. Od vse družine je ostala le še drobna 12 letna deklica, da bo plakala po svojih, ki so ji vsi odbežali tja doli k Trem faram. Tako je naredila smrt pri Vrančarjevih v Samni vasi v Beli krajini.

d V ljubljanski bolnišnici je odšel po plačilo k Gospodu g. p. Severin Fabijan. Naj počiva v miru!

d V zamestanih šolskih sester v Mariboru je zaspala v Bogu s. Perpetua Kalinšek. Daj ji Gospod večni mir!

d Danes menim — jutri teli. Na Sveti večer je umrl g. Janez Jerič, posestnik v Smihelu pri Novem mestu. — V Zirovnici je preminula 78 letna Frančiška Zima roj. Mrvica. — V Čakovcu je nenadoma odšel na drugi svet g. Janko Engelman, poštni uradnik istotam. — V Leskovcu je zaspala v Gospodu 72 letna Neža Koča. — V Beogradu je odpotoval v večnost komandant mariborskega vojnega okrožja polkovnik Svetislav Stojadinović.

— Na Jelenicah so položili v gomilo posestnika Janeza Repe, soustanovitelja tamosnje požarne brambor. — V Murški Soboti je vzel Bog k Sebi go. Ano dr. Gregorčeva roj. Breitfellner. — V Trbovljah je zapustil solzno dolino g. Martin Slapšak, uradnik v pok. — V Zagrebu je dokončal življenjski tek znani vzezd-znanec dr. Oton Kučera. Je bil Hrvat »z dušo i tjelema«. — V Žužemberku je zatisnil oči posestnik g. Anton Zlapah. — V Vojnku so dejali v hladni grob 72 letno Nežo Prelončnik in 75 letnega posestnika g. Franca Senico. — V Ljubljani je umrl g. Gustav Smola. — Istotam so pokopali trgovca g. Franca Oblaka. — Na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu so položili v grob trgovca g. Alberta Tušarja. — V Dekanih pri Kopru so sredi decembra djali v gomilo bogoslovca g. Alfonza Rondiča iz Loke v koprskem okraju. — V Kranju se je nenadoma pregasila v večnost g. Viktorija Koebek, soproga industrijalca. — V Kokri je zapustil solzno dolino gostilničar in posestnik g. Jurij Povšnar. — V Kranju pa je zatisnil na veke oči Franc Lavitnik. — V Ribnici na Pohorju je umrl veleposestnik in učitelj v pokoju g. Franc Witsman. — V Hajdini pri Ptuj je preminel posestnik g. Franc Pintarič, načelnik požarne brambor itd. — V Novem mestu je nenadoma odšel v večnost g. Ignacij Mirtič. — V Celju so pokopali trgovca g. Karla Goričarja. — Počivajte v miru v ojašani jarki!

— Pri kaprtju, preoblecili krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomikanju sapa, utipanju srca, migreni, žumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef-grenčica« izdatno izpraznjenje čreves in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef-vodo« z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

d Hiti posetniki so aborovali v Mariboru. Sprejeli so resolucijo, ki se obrača proti nekaterim posetnikom in sklepom v mestnem proračunu za leto 1932.

d Kar mu je nekdo ukradel ves denar. Kmet Niko Zec iz občine Rakovica na Hrvaškem je pred časom odšel v svet za delom. Delal je precej časa v Franciji, kjer se mu je posrečilo, da je prištedil 10.000 Din. Na povratku domov pa mu je eden njegovih rojakov ves ta denar ukradel, kar je Zec tako potrlo, da je izvršil samomor.

All že imate lepi nabožni družinski list

GLASNIK presv. Srca Jezusovega

ki je glasilo češčenja Srca Jezusovega, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolatva moči in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov v Bengaliji. Daje dragocena navodila za duhovno življenje. V vsaki številki prinaša mnogo krasnih slik. Januarski številki je priložen priročen stenski KOLENDAR v dveh barvah in lepa umetniška SLIKA SV. OČETA, ki nje bi krasila dom vsake katoliške družine.

Naročila sprejema: Uprava »Glasnika« Ljubljana, Zrinjskega c. 9. / Celoletna naročnina znaša samo 15 Din (7 lir, 3 šil., 1/2 dol.). Nabiralec in nabiralke novih naročnikov dobe lepe nagrade. / Skrbite, da pride »Glasnik« letos v vsako družino.

Otrok v predšolski dobi

Spisal otroški zdravnik dr. B. Dragaš. Založila Družba sv. Mohorja v Celju. Natisnila Mohorjeva tiskarna r. z. z o. z. v Celju. (Mohorjeve knjižnice zv. 47.) Str. 276. Cena za ude: broš. izv. Din 33.—, v platno vez. Din 42.—, za neude Din 44.— broš., Din 56.— vez.

To knjigo bi prav za prav lahko nazvali: telesna in duš. higijena otroka od 1. do 7. leta. To knjigo je narekovala pisna lastna skrbnja in časovna potreba. Otroci v predšolski dobi je tisto drevce, ki začne bujati porajati svoje mladike iz telesnih sil in duševnih zmoglosti. Koliko starih ki smo poučeni, lahko zakrivate ob najbolj hvaljenem otroku, zakrivate ob njegovem telesnem razvoju in ob duševni rasti. Zato smo prepričani, da bo ta knjiga kakor vsakršni kruh za vse starše, ki imajo otroke v tej dobi razvoja.

Ce le na knjiško označimo vsebino knjige, bo lahko vsaka mati spoznala, kako važna in praktična je.

Govori najprej o razvoju in ustroju duše in telesa predšolskega otroka. Prav vse obravnava: telo, rast, krvotok, govor, ležanje, o seksualni higijeni otroka itd. Odtod preide k prehrani, navadje napake, nered, uči kaj in kake naj jede, da bodo zdravi in dostojni. Potem opisuje otrokove oblike, sobo, posteljo; govori o zdravstvenem vzgojstvu (igrače, risanje, slikarstvo) in daje nasvete za neopazne, za nervingne otroke. Tudi letoviščem posveča svoje poglavje in razpravlja o kaznih, tudi o trpinčenju otrok. Važna so zadnja poglavja o prvi pomoči in o domači lekarni. Celo vsotno dnevnega reda za takega otroka je pridejan.

Ze samo te, površno vzete razprave v knjigi dovolj dokazujejo njeno potrebnost in praktičnost. Pa je še posebno hvale vredno, da je knjiga napisana brez zvite učenosti; preprosta je, jasna, za vsako mater lahko umljiva.

Ce še omenimo, da je v knjigi krog 40 podob, ki so večinoma rčne risbe in so jasna ponazoritev koristnih navodil pri vzgoji, potem je razlogov dovolj, da ja ne bo zlepa skrbna matere, ki bi ne segla po tej knjigi.

Oprema, papir in tisk, vse to je tudi kar odlično.

Knjigo dobite pri založnici (Družba sv. Mohorja, Celje) in po vseh knjižarnah.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, prot
posojilni L. L. G.

Podmornica, s katero se bo lahko doseglo morsko globino 3000 metrov. Iznajditelj Hans Philipps iz Kölna (desno zgoraj) je izročil javnosti načrte za zgraditev podmornice, s katero se bo lahko prišlo do 3000 metrov globoko pod morsk gladino. Izum je velike važnosti in so se že ponudili ljudje, ki bodo zgraditev te podmornice financirali.

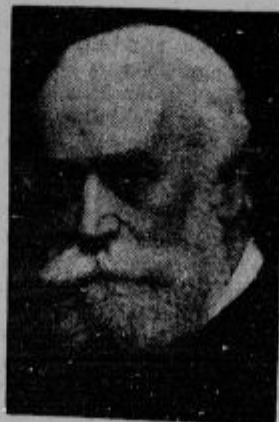
Sikstinska kapela v Vatikanu je v nevarnosti. — Radi nedavne katastrofe v vatikanski knjižnici je nastopila nevarnost tudi za znamenito Sikstinsko kapelo. Zgrajena je bila v letih 1473—1481 in jo krasijo čudovite freske Michelangela. Po dosedanjih poročilih se je pojavila na levi strani velika razpoka.

»Kaj si se tako obvezal? In to baš danes, ko pride k nam toliko ljudi čestitat!«
»Ravno zato, ljubi ata. Me vedno tako objemajo, božajo in poljubljajo, da me potem lička bolijo.«

Dr. Wu, bivši kitajski poslanik v Washingtonu, bo imenovan za zunanjega ministra nankingske vlade. Nanj stavijo velike nade v vedno bolj ostrem sporu med Japonci in Kitajci.

Najstarejši angleški časnikar umrl. Charles J. Scott, dolgoletni glavni urednik velikega angleškega lista »Manchester Guardian«, je umrl star 82 let. Bil je najstarejši časnikar in je vse do svoje smrti delal.

Angel miru rešuje svet.

Sneženi viharji so besneli te dni po vsej Evropi. Promet je bil zelo oviran posebno v alpskih pokrajinah, kjer se je zgodilo tudi več nesreč.

Največji konj na svetu, zrejen na posestvih angleškega prestolonaslednika, ki je velik ljubitelj živali. Konj je star šele tri leta in je bil na nedavno prirejeni razstavi proglašen za največjega konja na svetu.

Uganka

Odštej 45 od 45 tako, da ti ostane še vedno 45! — (Rešitev med inserati!)

V vsako hišo Domoljuba!

Pierre l'Ermite:

Zloraba svete noči

Neke svete noči Kristus ni prišel obiskat onih hiš, kjer so ga z ljubeznijo in molitvijo pričakovali, ampak je šel kar v sredino mesta, da vidi, kaj vse uganjajo grešniki.

Veseli je vladalo vsepovsod. Božič! Vse ga je praznovalo... Prvega človeka, ki ga je srečal, je Kristus ustavil. Bil je zelo zaposleni stražnik na trgu pred opero. »Kakšen praznik pa je to, božič?« ga je vprašal. — Stražnik si je ogledal moža in vprašal: »Odkod ste?« — »Iz Betlehema.« — »Kako pravite?« — »Iz Betlehema.« — »Ne poznam tega gnezda. Na vsak način pa morajo biti tam zelo nazadnjaški. Božič — to je praznik otrok!« — »Pa vsi ti mimoidoči z zavoji in zavitki?« — »Vsi otroci, veliki in majhni otroci; o božiču hoče biti vsak nekoga otrok!« — »Pa odkod in od kdaj je ta praznik?« — »To je pa že preveč zame, kar vprašate; tega ne vem! Obrnite se na koga drugega!« —

Božič! Iz vseh izložb je gledala in kričala ta beseda. Kaj je neki notri v teh hišah? In Kristus je vstopil skozi bajno razsvetljena vrata velikomestne kavarne, ki je naznanjala »bajno božično prireditev«. — Gospodje v večernih oblekah, mlade elegantno oblečene dame so prihajale. V dvorani so stale majhne, snežnobele pregrnjene mizice za dva, osvetljene z rožnatimi svečami. V srebrnih vedrih so stale šampanjske steklenice z zlatimi zamaski v ledu. — Elegantna gospa se je obrnila in ko je zagledala skromnega Kristusa, je mignila natakarji: »Kaj, take berače spuščate tu notri k nam?« — Pikolo, petnajstletni deček, je planil h Kristusu: »Kaj pa iščete tu?« — Kristus ga je pogledal: »Kaj iščem? O, če bi ti vedel, za kaj prosim!« — »Le na cesti lahko beračite, tu ne!« in že ga je zavrnil proti vratom in ga porinil skoznja na cesto. Tudi rimski vojniki niso bolje naredili.

Božič, božič! Iz nebes prihajam! je pela ciganka ob klavirju... Kristusa je množica sprejela vase in ga vlekla s seboj med trgovinami in izložbami... Igrač vse polno, božični možički, palčki — nikjer jaslje.

Mož in žena sta stopala, obložena z večjimi in manjšimi zavoji. Tudi ta dva bosta praznovala božič. Na videz sta bila dobra in poštena meščana. Kristus je stopil za njima v hišo in po stopnicah in je neviden stopil v stanovanje. Prišli so gostje; sedli k mizi, jedli in pili... — »Pomislite, ogledal sem si polnočno!« je rekel eden izmed njih. — »In?« so ga vprašujoče pogledali drugi. — »O, še izdaleč ne odtehta kak koncert, pa bilo je nekaj čudnih stvari.« — V stanovanju ni bilo križa, ne jaslje, ne svete podobice. — Ni mogel dlje poslušati plitvih pogovorov in je odšel, kakor je bil prišel ter je šel dalje po mestnih ulicah.

Kmalu je stal pred vhodom v veliko šolo. Na vratih je stal napis, da je notri božičnica za otroke tega in tega okraja. — Otroci, o otroci, ki jih toliko ljubim! In je vstopil.

Na stotine otrok je bilo zbranih. Igrače,

slasčice, knjige in podobno so razdeljevali otrokom, ki so se veselili darov. Tombolo so igrali in šaljivo loterijo. Gospe so prihajale in odhajale. Pa tudi tu ni bilo nikjer križa ali jaslje. In nihče ni omenil Jezusčka. Kristus je obstal s čudnim čuvstvom samotnosti v srcu; bil je pač »tujec«.

Končno se je približal malemu učencu, ki je imel polne roke darov in je bil tako zelo podoben nekdanjim prijateljskom v Betlehemu. Tega je nagovoril: »Ali imaš rad Jezusčka, ki vsako leto pošlje toliko lepih stvari?« — Začuden ga je pogledal deček: »Kdo pa je to Jezusček?« — »Kaj ga ne poznaš?« — »Ne.«

Gospa je pritekla k otroku, kakor da sluti nevarnost: »Kaj pa te je mož vprašal?« Ko je zvedela in slišala ime, ki si ga je tujec upal izgovoriti, se je obrnila k njemu in mu s stegnjenim roko pokazala vrata: »Tako je odstranite, če ne, pokličem stražnika!« — Razburjena je povedala dogodek ravnateljici, ki je ukazala, naj se vhod zastraži. —

Zopet je bil Kristus na cesti. Ta se je zdaj nekoliko dvigala proti Montmartru. Veseli je tu okoli postajalo vedno glasneje. Kristus se je spomnil lepih dni v Betaniji, Lazarjeve ljubezni, Martine pazljivosti, globoke vere grešnice Magdalene. Kdo ve? —

Povsod žareči napisi »Božična prireditev«, »Božično veselje«, »Srečen božič«.

Odprl je vrata... Kakor некоč pri cestinarju. Pa med vsemi navzočimi Magdaleni ni spoznal nobene prave Magdalene in nobena ni spoznala Njega. Pa vendar ga je vprašala ena izmed njih, s cigareto v ustih: »Kaj pa ti tukaj, stari bratec?« — Kristus jo je pogledal in ona Njega. To je bilo vse. Saj jokati bi itak ne mogla, ker so ji bile oči preveč poslikane. Tudi njegovih nog ne bi mogla brisati s svojimi lasmi, ker so ji bili postrizeni. — »Cakaj, tu imaš dar!« In mu je vrgla umazan bankovec, a On ga ni pobral.

Kristus je hodil okoli. Kakor njegova Mati ob tem času tedaj v betlehemeski noči. Po cestah brez konca je hodil, mimo brezštevnih hiš, kjer so praznovali božič, ne da bi vedeli, kaj pomeni.

Tu in tam je srečal gručo otrok z rdečimi čepicami, ki so kričali: »V zadnji boj!«... Tega apostel Janez ni videl v skrivnem razodetju. Dva tisoč let po Betlehemu je Kristus zopet prišel k svojim in ga niso sprejeli. Prišlo pa je še nekaj zraven: njegovi ga zlorabljajo. Vzeli so pač cvet božične rože, korenino in steblo pa teptajo z nogami. Obdržali so praznično veselje, a celo ime ustanovitelja tega veselja so namenoma pozabili.

S temi temnimi vtisi Kristus ni hotel nazaj v nebesa, da ne bi užalostil nebeških prebivalcev. Ves utrujen je prišel v oddaljeno predmestje. Preprosta bela hiša, vsa razsvetljena, je obrnila nase njegovo pozornost. Približal se je in pogledal skozi okno v sobo. In je videl svojo sliko na častnem mestu. Pod to sliko so stale jaslje z voličkom in osličkom in z lučicami. Droban fantek, eden onih malčkov, ki jih je polno v sirotišnicah in zavetiščih, je prišel iz sobe. Ugledal je tujega moža, kako se je tresel od mraza in mu je rekel: »Mraz je.« — »Tudi mene zebe!« je odvrnil Kristus. »Potem pa pridite k nam; imamo zelo toplo!« — In je vstopil. Može in fantje so stali v bližini peči okoli duhovnika, ki jim je govoril o Neskončnem, ki se skriva pod detinsko

podobo v jasljah. Hitro so novemu gostu napravili prostor: »Ogrejte se! Ali ste že večerjali? Ali hočete kaj gorkega piti? Pri naših božičnicah vedno gledamo, da je tudi še za onega kaj, ki ga Bog pošlje.«

Kristus ni odgovoril, ampak je le pogledal počasi drugega za drugim v krogu in njegov pogled je obstal na mladem duhovniku: »Ali ste sami, prijatelj?« — »Da.«... Potem je rekel, ozrl se po vseh okoli stoječih: »Zakaj ga pustite samega?« In zamaknil se je z roko, kakor preko predmestij in vsega mesta, katerega bedo je videl in z nedopovedljivim podarkom je rekel: »Misereor super turbas! Ljudstvo se mi smili!« — — — Potem je izginil.

»On je bil!« je vzkliknil otrok. — »On je moral biti!« je odgovoril duhovnik.

In od tistega božiča pošlje to zavetišče vsako leto enega ali dva mladeniča v duhovski seminar... da poslej On ne bo več sam...

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 22. Čas in poročila.

Četrtek, 8. januarja: 17.30 Plošče. — 18. Poljedstvo. — 18.30 Gimnastika. — 19. Italijanska. — 19.30 Srpskovaščina. — 20. Ukrajinsko slovstvo. — 20.30 Komorni trio, izvajajo člani opernega orkestra. — 21.30 Šlagerje poje gosp. Mirko Premelič. — 22. Magistrov šramel-kvartet.

Petek, 9. januarja: 18.30 Gospodinska ura. — 19. Francščina. — 19.30 Pravni kotiček. — 20. Narodno gospodarstvo. — 20.30 Prenos iz Beograda.

Sobota, 10. januarja: 17. Salonski kvintet. — 18. Zumberaški uskok. — 18.30 Pedagoška ura. — 19. Angleščina. — 19.30 Trgovska reklama. — 20. Novi lovski zakon. — 20.30 Večer šlagerjev poje gosp. Mirko Jelečin. — 21. Trobenta v naravi in imitaciji. — 21.45 Kuplete poje gosp. Danilo Bučar.

Nedelja, 11. januarja: 8. O mekarstvu. — 9.30 Prenos cerkvene glabe. — 10. Versko predavanje. — 10.30 Predavanje o Baslu. — 11. Salonski kvintet. — 12. Čas, poročila, plošče. — 15. Poročilo o rezultatih experiment. fonetične studije. — 15.15 Dekliška ura. — 15.45 Dvoboj na harmoniki (Magister in Kokalj). — 16.15 Samospevi g. Lovro Korenčana. — 16.45 Salonski kvintet. — 20. Komorni trio. — 21. Samospevi g. Marjana Rusa. — 21.45 Salonski kvintet, vmes poročila.

Ponedeljek, 12. januarja: 18.30 Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa. — 19. Češčina. — 19.30 Zdravstvena ura. — 20. Leharjev večer: Sodelujeta gospa Štefka Poličeva in gosp. Jože Goštič. — 20.45 Operetna glabe, izvaja salonski kvintet.

Torek, 13. januarja: 11.30 Šolska ura. — 17.30 Otroški kotiček. — 18. Salonski kvintet. — 19. Nemščina. — 19.30 Experimentarno fonetični studij. — 20. Kako se ubranimo strupenih plinov. — 20.30 »Več«, drama (člani ljublj. opere). — 22.15 Salonski kvintet.

Sreda, 14. januarja: Opoldanski program odpade. — 18.30 O morju. — 19. Ruščina. — 19.30 Literarna ura. — 20. Pevski koncert gospe Marčec-Olupeve. — 20.30 Samospevi gosp. Milana Juga. — 21. Salonski kvintet.

NAZNANILA

4. Nackle. Prostovoljno gasilno društvo ponovi na splošno željo v nedeljo dne 10. januarja v stari šoli ob 3 popoldne trojeansko veseligr »Trojček«. Na Silvestrov večer je bil z njo popoln uspeh, zato pridite in vam ne bo žal. Vstopnina smo znižali na 7 in 5 Din, stojlišča na 3 Din. Predprodaja vstopnic pri Jerneju Legatu (pri Peruču).

Kašlju in hripavosti

so najbolj nagnjene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svojih ust in grla. Dnevna nega s preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elzallidom, varuje tudi pred nahodom, hripjo, prehladom itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 16. Savska banovina.

Preporuča se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

PO DOMOVINI

Kako je bilo o Božiču.
(Bruussum, Holandija.)

Zopet so minili lepi božični prazniki. Zopet je odplul v morje večnostni oni lepi večer, ko se verni kristjani zbiramo okrog božičnega drevesca in jaslice in premišljujemo božjo Ljubzen. Naše misli so poletele tja k vam, dragi bratje in sestre. V duhu smo gztali zasneženo pot proti domači cerkvi in prisluškovali večno lepim božičnim spevom. Vsi smo bili pri vas. In vsem poštenim Slovcnkam in Slovcnkem smo zaklicali: Veselo in srečno novo leto! — Tudi mi smo v svojem odseku lepo praznovali Božič ob jaselkah in božičnem drevescu. — Ustanovili smo listo slovensko, 21 moč močno godbo, ki bo igrala na naših prireditvah. — Dne 6. decembra so imela naša društva veliko proslavo v Heerlenu. — Pozdravljeni! A. Katerle, tajnik.

V spomin možu poštenjaku.
(Boh. Bistrica.)

Pokopali smo zadnji dan pred božičem Tomaža Kreka iz Bitenj. Umrl je hitre, nepričakovane smrti. Tak korenjak, pa se je tako hitro zrušil. Doma je bil od Škofje Loke. Pred 32 leti se je preselil v Bohinj, kjer je kupil kovačnico in jo predelal v hišo. Dolgo let je krošnjarijal z manufakturami, dokler ni doma otvoril male trgovine. Poleg mnogih skrbi je bil vedno vesel; rad je prepeval, a najraje Marijine pesmi. Mnogoštevilno družino je očetovski ljubil in se je trudil, da bi se otrokom boljše godilo kakor se je njemu. Bil je vzor-mož molitve in dela. Poštenjak, kakršnih je malo! Najboljši legajo v grob. Naj uživa plačilo pri Bogu! — V novi Hajdriharjevi hiši se je naselil zdravnik dr. Jožef Petrič iz Ljubljane. Ni še dolgo tukaj, pa si je že pridobil zaupanje ljudstva.

Ljudsko gibanje.
(Mošnje - Brezje.)

Leta 1981 je bilo rojenih 12 na pokopanih 14. Porok je bilo 222, razen osmih vse na Brezjih.

Novice.

(Predvor nad Kranjem.)

Tiba gomila je sprejela v svoj mirni kotiček Manito Grča, nečakinja biseromažnika. Bila je krepkasto, posnično in pridno dekle. Celo leto je bolehal. O njej v polni meri veljajo besede: »Blagor njim, ki so čistega srca, ker Boga bodo gledali!« — Grančico starega leta so nam posladili na silvestrovo v »Domu naših priljubljenih igralci a pe-atrini salijvkami. — Novo leto pa nas je pozdravilo z velikim snežnim viharjem. — V najoddaljenejši vasi naše župnije, v Hrašah, je sedaj prvič zasvetila elektrika. — Ker je kriza podeželskega ljudstva na višku, naše gasilno društvo ne priredi predpusne veselice. — Vse ljudstvo je potro in s skrbjo gleda v temno prihodnost. Zdravo, srečno novo leto želimo vsem Slovcnkem, doma in na tuji zemlji!

Prosveta.

(Predvor nad Kranjem.)

Naše prosvetno društvo je imelo pretečeni mesec svoj občni zbor ob nenavadno dobri udeležbi. Izvoljen je bil stari odbor z gosp. župnikom na čelu. Letošnje leto je naše društvo zaključilo z jako pestrim sporedom Silvestrovega večera. Nad vse je ugajala igra »Trije valčki svetniki«. Kljub zelo neugodnemu vremenu je bil posej predstave zelo dober. Ker bi mnogi igra radi videli, in pa da bo močete tudi okoličanim ogledati si to smeha polno burko, jo na splošno željo dne 17. januarja točno ob 3 popoldne ponovimo.

Novi grobovi.

(Dol pri Ljubljani.)

V Podgori je umrl v nedeljo 3. januarja po kratki in mučni bolzni posestnik in družinski oče g. Jagodič Janez v 75. letu starosti. Pokopani je bil zvest čitatelj naših listov, dokler ga ni položila nenadna bolezen v posteljo. Blagi duši blag spomin. Preostaliim naše iskreno sožalje!

Spomin na lepe dni.
(Mala Loka pri Ihanu.)

Udeležene 6. tečaja duh. vaj so v sredo dne 23. decembra doživele posebno veselje, k sklepu je namreč prišel sam prevz. g. knezožolka, ki je po opravljeni sv. daritvi in sv. obhajilu dvignil svoje roko v nadpastirski blagoslov, toplo pripo-

ročajšo udeleženkam, naj bo vsaka od njih v svoji fari apostol misijonske misli in naj pridobiva tudi druga dekleta in žene za duh. vaje. Naj poslancne tihi malotoški zavod zares zatočišče trudnih in obolenih in pravo misijonsko svetlišče, ker so zavodu za to dani vsi predpogoji. Kljub hudemu mrazu so se udeleženke prav udobno počutile v toplo zakurjenih sobah. — Prvi tečaj v januarju bo za žene, in sicer od 9. do 13., za dekleta pa od 23. do 27. januarja. Zene in dekleta, prilašajte se pridno!

Prosveta.

(Dev. Mar. v Polju.)

Prosvetno društvo »Polje« vabi k prosvetnemu večeru, ki se vrši v ponedeljek 11. januarja ob 8 zvečer v domu. Predaval bo g. J. Jalen. O tem bo predaval, ne izdano, da bo užitek tem večji. Na sporedu so tudi peske in godbene točke. Članstvo prosimo, da ob tej priliki poravnava članarino za tekoče leto v znesku 10 Din, ki je itak malenkostna v primeri a tem, kar jim nudi društvo. Sij en sam prosvetni večer odtehta celoletno naračnost.

Novice.

(Prečna.)

Tristo lisjakov in zajčja smrt! To je bilo na praznik sv. Stefana hoje, stoje in dela za loveca, za zajca pa bega. »Pa vendar je moral en zajček dol past.« Po tako trudnem lasezu čez »hrib in dol, vse na oko« se pa že prišle malo prigrizka. In tega so dobili lovci v neki gostilni, kjer so se zbrali tudi domači fantje. Kaj kmalu so padle bolj ostre šale na račun lovecev in njihovih zajcev. To pa vendar ne gre, da bi kdo o zajčji mrežni kale zbijal! Zato je neki lovec, ugleden mož, »naladale in sprožil fantu Zupančiču v desno stran p. l. Fanta so odpeljali v bolnišnico. Tako sta naenkrat postali dve družini nesrečni. Ali bi ne bilo bolje iti tudi popoldne v cerkev, potem pa se doma z bolj pametnimi rečmi ukvarjati? — Še vedno se pojavljajo nekateri hujšaški po občini, ki mislijo, da jim je vse dovoljeno in izrabljajo potrpežljivost in prizanesljivost občanov. Celo z napeljavo elektrike pritiskajo in hujkajo. Take hujšake je treba izročiti drž. pravdniku, ki jih bo poslal, kaj se spodobi. — K našemu poročilu o uboju J. S. dodajemo še to, da je Zupančič na poslednjih streli v bolnišnici v Kandiji umrl na Novega leta dan. Vsi občalujemo to žalostno dejanje. »Julirove« poročilo o tem je netočno.

Pravdamo se.

(Iz Bele Krajine.)

Pravijo, da smo Belokranjci temu bolj podvrženi kot so drugod. Tako govorijo sodniki in trdijo, da niso tako pravedni ljudje našli nikjer drugje. Vsekako je res, da se pravdamo, včasih po največkrat — brez potrebe, včasih pa tudi za potrebo. Da, prav res, da za potrebo, ker je sem pa tja tudi dobro kdaj zavezati predolge jezike. In tako se dogaja in se je prav pred kratkim dogodilo, da je moral velik del ženskega spola iz ene vasi radi predolgega jezika pred sodnika in sedaj se bo dogodilo še to, da bodo še nekateri celo v luknjo. Tako veli stara beseda: »Za molčanje ni vprašanja, za besede pa dostikrat.«

Kar k peči.

(Iz Metlike.)

Vsako tišči pozimi k peči. Posebno, če je taka zima, kot je bila na Novo leto, ko je bila burja priča marsikateremu žalostno smešnemu prizoru, kako so se ljudje vrtali skozi snežne zamele, in se zablodili je marsikdo v jutranjo temo, da ni vedel niti naprej niti nazaj. Kako prijetno de človeku, če ima ves premrznjen kam v tople stopli in zato bo »Prosvetno društvo« stalno akrešlo, da bodo imeli člani »Prosvetnega društva vsako nedeljo in praznik zakurjeno v spodnji dvorani.

Danes in pred 100 leti.

(Metlika.)

Rod za rodum pada, rod za rodum prihaja, tako pripovedujejo stare knjige in tako potrjujejo dogodki sedanjih dni. V letu 1931 je bilo rojenih 83. Od teh je 47 dečkov in 36 deklic. Torej kar 11 dečkov več. Umrla pa je vseh 61. Pri teh imajo pa ženske večino: Ženek je umrlo 32 a možkih 29. 12 jih je umrlo med 70 in 80. Od 50. do 70. leta jih je umrlo 16. Nad 80 let starih je umrlo 5. Najstarejši je bil Anton Kralj iz Metlike, star 84 let.

Porok je bilo 31. — Precej drugačno stanje kažejo knjige za leto 1831. Rojenih je bilo 215. Umrlihove pa je bila to leto izredno velika, ker je morlo ljudi nekak stрупena jagla. Umrla je 277 ljudi. Najstarejši je umrl Marko Pir iz Hraata št. 5 star 97 let. Kakor številu rojstev in smrti daleč presega sedanje številke. Tako pa številu porok za sedanjimi celo zastane. Poročna knjiga navaja samo 29 parov.

Radio - predavanje.

(Meža - Dravograd.)

V nedeljo dne 27. decembra smo poslušali pri g. hotelirju Kumauer zanimivo in zelo poučno predavanje po radio o zadržništvu. Predaval je g. dr. Bohine iz Ljubljane. Predavanja so se udeležili po večini vsi vzorni kmetovalci dravogradskega sreza, kakor tudi načelniki kmetijskih korporacij. Za dober obisk je preskrbel sreski kmetijski referent iz Prevalj. Gosp. Kumauer nam je objubil, da nam je njegov radio tudi za poznejša kmetijska predavanja na razpolago. Zal, da imamo v tukajšnjem srezu le malo tako prvovrstnih radio aparatov na razpolago kakor je radio g. Kumauerja. Kmetovalci, udeležite se polnoštevno tudi vsi poznejših kmetijskih predavanj, ki so edino le v vašo korist! Poznejša predavanja, ki se bodo vršila pri g. Kumauerju v Dravogradu, bodo pravočasno razglašena potomi sreskega načelstva na Prevaljah.

Listnica uredništva. Predgrad. Preveč osebne. Take stvari je treba urediti doma, ne pa obekati na veliki zvon.

Pravni nasveti

Odpoved stanovanja. J. G. M. Če se niste najemodajalcem ničesar dogovorili glede odpovednega roka, velja za odpoved rok, ki je v vašem kraju običajen. Kakšen je ta rok, boste gotovo zvedeli pri županstvu. Če pa takega običajnega roka ni mogoče ugotoviti, se pa ima stanovanj, katerega najemna doba je trajala nad eno leto, odpovedati najmanj na tri mesece. — Ker se tudi po odpovedi ostali v stanovanju, v katerem ste prej brezplačno stanovali, zahteva gospodar od odpovedi dalje plačilo najemnine. Ali upravičeno? — Vsekakor ima gospodar pravico zahtevati plačilo najemnine. Če pa je zahtevke primeren, pa mi ne moremo presoditi, ker ne poznam vaših krajevnih razmer.

Zgradarina. A. R. S. Vaš mož, ki je rokodelce, je postavil na vaši zemlji malo hišico, sedaj pa ste vi prejeli nalog za plačanje zgradarine. Ali se je mogoče ubraniti plačevanju zgradarine? — Ker v hiši stanuje mož, ki je rokodelce, hiša ni prosta davka. Davek pa mora plačevati lastnik, ki ste vi, ker zemljišče s hišo niste prepisali na moža. Le če bi se prebivalci te hiše izključno pečali s poljedelstvom, bi bila hiša oproščena zgradarine.

Kulak. M. M. O. Pritožujete se, ker ste dobili plačilni nalog za plačanje kuluka in pravite, da vas ni nihče vprašal, ali hočete sami delati, ali če boste plačali. Zupan, da je vpisal v seznam le nekaj 10 zavezancev, ki naj plačajo, za vse druge pa je navedel, da bodo delali. Tem zadnjim pa tuš ni treba delati, ker da je občina dala na občinske stroške ceste popraviti. Kaj storiti, da se krivica onim, ki so plačali, popravi? — Vaše pritoževanje zopet kaže, kako potrebno je, da se vsak občan bga za poslovanje županstva in vedno sproti poseba ali čita uradne razglase. Ko so bili seznam za zavezancev za cestno delo pri županstvu sestavljeni, je moralo županstvo to javno razglasiti in vsak z zavezane je lahko seznam vpogledal in povedal sve je pritožbe. Če ste hoteli osebno delati, bi morali to tedaj sporočiti županstvu. Zato po toči zvoniti in pisati o krivici, ni umestno. Če je občina res nekatere občane na ta način oprostila cestnega dela, da je na občinske stroške dala ceste popraviti, je to storila gotovo po sklepu občinskega odbora. Zoper vsak sklep občinskega odbora se pa ima vsi občan pravico v 14 dneh pritožiti na okrajno občestvo, ki mora sklep razveljaviti, če ni zakonit. V prihodnje se poslužite pravočasno pravice, ki vam jih dajejo postave, pa boste videli, da pota ne bo treba tožiti o krivih.

Nagrada za nenarečeno delo. M. S. Vprašal ste zidarkega mojstra, če bi vam mogel napraviti hišico za 40.000 Din. Odvrnil je, da lahko in da je napravil načrt. Na to ste pristali. Mojster pa je vam predložil načrt hišice, ki bi stala 70.000 Din. Ker nimate toliko denarja, mu niste dali naročila za hišico. Sedaj vas mojster toži na plačilo načrta in za razna pota, za kar zahteva 1700 Din. Ali ste mu sploh dolžni kaj plačati? — Če ste mojstra izrecno naročili, da ne sme biti hišica dražja od 40

tisoč Din, napravil pa je proračun za 70.000 Din, potem vašega naročila sploh še ni izvršil in nagrada za načrt sploh še ni zapadla. — Če se nista izrecno dogovorila, da vam bo mojster napravil brezplačno načrt in proračun, potem je mojster opravičeno zahtevali primerno plačilo. Višino te nagrade bo sodišče določilo v morebitni pravdi po izreku izvedencev. Seveda pa je odvisno, če in kakšna naročila ste dali mojstru za razna sedaj zaračunjena pota. Če sploh niste dali nobenega naročila, sploh ne more od vas zahtevati plačila.

Pot skozi sadovnjak. F. S. D. Pred 50 leti so vaši predniki dovolili iz prijaznosti sosedu hoditi skozi sadovnjak. Ta sosed pa je posestvo prodal bratu Francetu v Ameriki, ki je izročil oskrbo za posestvo svojemu bratu Janezu, ki sam že 15 let ni hodil skozi sadni vrt. Vprašate, če snote sedanemu oskrbniku Janezu prepovedati pot skozi sadovnjak. — Vprašanje je, če je bila pot res le iz prijaznosti do preklica dovoljena. Če je namreč sosed skozi zadnjih 30 let uporabljal pot skozi sadni vrt, ne da bi vas prosil očitno in v zavesti, da ima pravico do te poti, potem si je to pot pripisoval. Če je sedaj posestvo prodal bratu Francetu, ga je prodal z vsemi pravicami, torej tudi s pripisovano potjo. To pot sme torej uporabljati sedanji lastnik sam ali pa po svojih ljudeh, to je po oskrbniku in njegovi družini. — Pravico do pota bi sosed zgubil le tedaj, če bi mu vi sedaj pot prepovedali in bi sosed se vaši prepovedi uklonil ter skozi 3 leta ne bi uporabljal poti. S tem bi zgubil pravico do pota. Škoda, ki jo delajo pri hoji skozi sadovnjak, so vam dolžni poravnati.

Prevzitek osla neizpremenjen. Z. K. — Pred osmimi leti ste prevzeli od očeta posestvo. Poleg stanovanja in prevzitka si je oče zagovoril za prihodnje mesečno 100 Din. V prejšnjih letih ste ta prihodnek redno dajali, sedaj pa, ko ni nobenega zasluga, pa ne zmorete več te dajatve. Vprašate, če bi lahko sedanjim gospodarskim razmeram primerno smeli znižati ta prihodnek, zlasti ko ga oče vsega zapije. — Izročilna pogodba veže Vas in očeta. Če se oba sporazumeta, potem je mogoča sprememba dajatve. Samovoljno pa niste opravičeni zmanjšati prihodnika. Če očetu prihodnika v denarju ne boste dajali, Vas sme za te dajatve tožiti, tako da boste morali poleg tega še plačevati drage pravne stroške.

Nesporazum radi pestunje. F. K. K. Poleti ste deloma iz usmiljenja deloma vsled potrebe vzeli 8 letno sosedovo deklico, da vam je varovala otroka. Ker pa je bila deklica tmasta, ste jo po treh

Hedvika Brey-Schneider:

Droben glasek

Kakor vsak večer je sedela tudi nočjo gospa Helena pri mizi; poleg nje na stolu so ležali razni kosi obleke njenih malih. Tu so bile luknje v nogavicah, tam na komolcih, največje pa so bile rane v hlačah. Kjer so manjkali samo gumbi, tam je znala že pomagati devetletna Hilda, ki je bila še zelo ponosna, da je smela mami pomagati.

S polglasnim vzdihom je vzela Helena Jurčkove nlačke v roke. Ko se je spravljala spat, je opazila, da je v še skoraj novih nedeljskih hlačah dolga in široka luknja. Mali grešnik je seveda napravil najnedolžnejši obraz in je zatrjeval: »Mama, prav zares ne vem, kako se je moglo to zgoditi. Saj sem se samo enkrat peljal po ograji pri stopnicah navzdol in je zajakal.

Seveda ga je kregala mati vsa žalostna in ga opominjala, naj bo vendar že pameten, ne pa tako divji. A luknja je bila v hlačah in treba jo je bilo zašiti. Helenine misli so vse bile pri otrocih. Bili so dobri malčki, le zelo živji. Zdaj leže vsi trije mirno v posteljah in spe zdravo spanje otrok, ki še ne vedo ničesar o skrbih in bedi. Nič ne vedo, kako težko je staršem, da jih z vsem potrebnim preskrbe, kako s težavo mati vedno iznova šiva in krpa obleke, ki že skoraj niti več

mesecev poslali domov in rekli očetu, naj nauči otroka boljših lastnosti, da jo potem zopet vzame nazaj. Sedaj vam je sosed napovedal tožbo. — Če niste očetu kaj drugega rekli, Vas ne more radi teh besed uspešno tožiti radi razžaljenja časti.

Op. ur. Vsem, ki čakajo odgovorov, sporočamo, da se je zadnje tedne nabralo toliko vprašanj, da zaradi »pomanjkanja« prostora ne morejo priti takoj vsa na vrsto. Prosimo potrpljenja!

ne drže in se največkrat šele proti polnoči vsa trudna spravi k počitku.

O pač, ta grenki in trdi čas! Tudi Helena in njen mož trpita pod težkimi razmerami gospodarske krize. On ne more dobiti dela in ga ne more, četudi ga išče dan za dnem. Kako je treba varčevati z vsem in povsod!

Da, in povrh vsega še — oh, če bi vsaj tega ne bilo! — Heleni so nehotе padle roke v naročje — tisto eno, kar jo je vselej navdajalo z veseljem, kar pa zdaj pomeni novo breme za še itak borno gospodarstvo: da pride otroček — moj Bog, v teh bednih časih, ko že komaj te tri s težavo preredita!

Uboga mati je na skrivnem že marsikatero solzo potočila v svoji dušni stiski. Tudi zdaj ji silijo iz oči. Ne zaradi otroka — o ne! Saj bi tako rada zopet imela takega nedolžnega angelčka v naročju! Saj je vendar vedno sladko-bolestno krono materinstva z veseljem nosila!

Pa — kaj bo prinesla bodočnost? Od leta do leta prete nove nevarnosti. Vedno računamo: »Zdaj pač res hujše ne more biti!« In vendar je od dne hujše.

Kako sta se oče in mati vselej veselila novega družinskega prirastka! In zdaj? Kakor nesreča se jima zdi, kar ima priti, kakor vzrok novih in težkih skrbi!

Ah, mlada mati se zdi sama sebi kruta v svoji notranji protivnosti proti še nerojenemu, ki že nežno trka na srce. Ubogi malček! Ali ni nedolžen pri vsem tem? Brez varstva postavljen v ljubezen ali mrzloti? — Solza za solzo ji je polzela po licih.

Zunaj pa je bil dež, morda že pomešan s prvim snegom. Težke kaplje so udarjale na okno. Tedaj se je Helena spomnila moža.

RAZNO

Norec v zvoniku. Romunska Bukarešta je zopet doživela razburjenje. Zvonovi metropolitove stolnice so oglašajo po stari navadi vsi skupaj samo v izrednih slučajih: ob smrti kakega člana kraljevske hiše, navelo sovražnikov med vojno in slinno. Ko so se nepričakovano oglasili, se je zbrala velika množica in so se pričele širiti govorice o boljše-vikih. A na srečo se je kmalu izkazalo, da je povzročil razburjenje samo norec, ki se mu je posrečilo utesiti pazniku in pobegniti v zvonik.

Vsak po svoje sodi. — »Gospod doktor, moj mož ne more spati. Po dvajsetkrat v eni noči ga vprašam, če že spi, pa mi odgovori, da ne.« — »To je slabo, kajti mož mora imeti mir. Zapisal bom za vas spalne praške.«

Za zaščito kitov. Kit spada med največje sesalce, čeprav je po svoji vnanosti zelo podoben ribi. Kite pa tudi pridno love zaradi ogromnih količin masti, ki jo ima kit. To mast potrebujejo zelo za razne industrije. Kite

Sheehan:

3

MOJ NOVI KAPLAN

Morda se čudite mojemu navdušenju. Poslušajte! Bil sem sanjač vse svoje življenje; ko sem bil zaprt v zatchla mesta, kjer mi je czračje smrdeło po pijači in sem povsod, kamor sem prišel, slišal pogovore o najrazličnejših škandalčkih, povsod videl je greh, so se mi zdele vedno pčnavljajoče se sanje o hišici poleg čistega, svobodnega, v neskončnost se raztezajočega morja kakor poslanec od Boga. Ze od mladih nog, ko se mi je ob pogledu na valovanje in divjanje morja hitreje pretakala kri po žilah, ko sem si ob duhu po soli zaželel, da bi se spremenil v solnat steber, sem neprestano molil, da bi mogel nekoč, ko se bo moje življenjsko delo bližalo svojemu koncu, po mnogih letih trdega dela na prašnih cestah, preživeti svoja poslednja leta v miru ob moraki vasi in umreti brez vsakega madeža v življenju sredi pesmi v čast morju. Moja želja je bila izpolnjena in zato sem vriskal od veselja.

Ko sem se vozil v vlaku proti domu in se je moje navdušenje že nekoliko pčleglo, so se mi nepristano vračale misli na škołove besede. Zakaj je prišlo na Irskem tako daleč, da besedi »pesnik« in »svetnik« pomenita neko slabost oziroma nerednost pri osebah, katerim se privedata. Vsi vemo, da je bil nekoč v naši zgodovini po svoji moči in vplivu pevec takoj za kraljem; ali mar naš naslov, ki nam ga daje ves svet — Otok svetnikov — ni upravičen? Še dandanes imajo, kljub strašni pokvarjenosti, pesnika za idea-

lista, nepraktičnega snovatelja zračnih gradov, h kateremu bi nihče ne hotel iti vprašati za svet v kaki važni stvari, nihče bi mu ne zaupal tisočaka, da ga uporabi po svojem prevdaku. In govori o kakem moču ali ženi kot »svetniku« oziroma »svetnici« bi pomenilo namigavati na kako tajno slabost, ki bi jo bilo bolje in ljubezniveje molče preiti. Onega dne, ko sem užival prikrito veselje in doživljal vžvišeno nesrečo radi tega, ker je bilo moje ime tiskano nad nekaj malo vrednimi verzi, sem bil trdno prepričan, da sem si s tem uničil svoje načrte, katere sem hotel izvesti v življenju. Ze dejstvo samo, da sem bil pesnik, dasi najbolj skromen in skrit pesnik, me je predstavljalo kot vihravega, nestalnega človeka, za katerega je najbolje, da je kot list v zraku neprestano odvisen od drugih. To je nekoliko čuden predsodek, ki priča o naši veliki omejenosti, a imamo ga. In včasih premišlujem, ali bolje sem premišljeval o tem in uvidel, da je bilo nekaj čudnega v tem ozko-srčnem prepričanju, da nam radi njega s hitro gesto ali z zvitimi besedami odrekaajo svoje prijateljstvo, prav kakor bi bili fakirji na obali svetega Gangesa.¹ Zakaj je moderno literaturo zadela ta usoda? Filozofska vprašanja, nraštvena in moralna, so edini in glavni prđmet naših bogoslovnih študij in pogovorov po naših semeniščih in zvodih. Novele, pesmi, črtice, knjige, predavanja o svetnih znanostih — stvari, ki so vse v zvezi z velikimi, glavnimi vprašanji človeštva, njegove vzgoje in življenja, je treba naravno popolnoma prezirati, ker so literarne in jih ni mogoče spraviti v stroge oblike sholastičnega silogizma. No, že zopet modrujem, jaz stari očka Dan, katerega vlečejo otroci za suknjo, umazano z rjavimi madeži, po-

¹ Reka v Indiji.

Siromak! Ze opoldne je odšel, da poišče dela. Če se mu bo danes posrečilo? Dosti upanja ni imel, ko je odhajal. Vsak dan nova razočaranja; zato je že prenehal upati. Le zaradi svojcev je kljub vsem razočaranjem še vedno iskal dela, službe, zasluzka in je pri tem skoraj izrabil vse moči.

In če je bilo danes zopet zastoj? In pri tem vremenu, ki napravi človeka še bolj obupnega! Žena je potihem prav vroče prosila Boga, naj bi vendar mož vsaj to pot dobil delo, kar bi pomenilo veliko olajšavo v tej bedi. Potem bi se pač lahko veselila oba na otročka, ki ima priti! — Ubogi mali revček, ki moraš v teh žalostnih časih priti na svet!

Naslonila je glavo v roko in razmišljala. Tako tiho je bilo okoli nje, le ogenj v peči je prasketaje pojmal. Na okno pa so še vedno udarjale težke deževne kaplje. Helena je položila roke na mizo in naslonila glavo v dlani — bolešno ihtenje ji je spresalo telo, nemo in iz duše je zajokala; dolgo, dolgo, da se je izjokala.

Čisto tiho in mirno je potem obsedela s sklonjeno glavo. In — kaj je bilo to? Ali je ni počukala drobna ročica za rokav? Ali je ni kakor lahni dih pobožal droben prstek po roki? Ali se nista oklenili dve majhni otroški ročici njenega vratu?

Prestrašila se je in dvignila glavo in glej: dvoje velikih, nedolžnih, resnih oči, modrih kakor pomladno nebo; jo je žalosno gledalo, droben glasek pa ji je govoril: »Mamica, zaradi mene jokaš? Za mene nimaš nikake ljubezni? Mamica, imej me vendar rada!«

Helena je prebledela in prestrašena vstala. Kaj je bilo to? Ali je zaspala? Ali so bile to sanje?

Sklenila je roke in jih stiskala, mela si oči... Pa je še vedno videla velike otroške oči, ki so jo očitajoče gledale in tako za-

lostno, proseče. Se je slišala droben glasek, moj Bog, oni sladki, proseči glasek, ki je tako lahko trkal na srce, a vendar je bilo zanjo tako glasno, kakor trobenta vesoljne sodbe.

Iznova je glasno zajokala in se sesedla vnovič na stol. Ti ubogi revček! Ti ljubi in sladki otroček! Ne, ne, saj te imam rada, prav tako kot vse druge! Nič več ne bom jokala. In nič več se te ne branim. Ne, ne, Bog, ki te mi pošlje, bo tudi pomagal! Ali ni nekoč nebeški prijatelj otrok sam rekel: »Ne skrbite za jutrišnji dan!«

In zdaj so bile odrešilne solze, ki so tekle po licih in so padale po rokah in v naročje. Umirila se je končno in mirno prisluškovala šepetu drobenega glaska in tihemu utripanju srca...

Boj je bil končan. Dvom, temota in mrzota so izginili. Sreča jo je objela: materinska sreča. Zdaj šele se je pričela veseliti na malega, ki ima priti. In že zdaj je vsega zavila v svojo materinsko ljubezen.

Zdrznila se je; zvonček na vratih je zapel; mož je prišel. Hitela mu je odpirati in je zagledala — po dolgem času dvoje veselo žarečih oči. »Rudolf, dobil si...« je vzkliknila v veselem pričakovanju.

Tedaj jo je toplo prijel za roko in jo privel k sebi: »Da, Helena. Imam delo. In to je naše rešenje; kruh.«

In Helena? O, kako se je sramovala svojih dvomov, svojega malodušja! Bog je moral najprej poslati malega še nerojenega, da jo je kakor beraček prosil njene ljubezni. In prav tisto uro, ko je sama obupavala, ko se je otroka branila, prav tisto uro je njen mož dobil delo, prav božja previdnost mu je je poslala!

Ne, nikoli nikoli več ne bo zaradi novega življenja žalostna. Počasi in pretrgano je pri-

povedovala možu o dogodku zadnje ure, o prosečem drobenem glasku.

Ves prevzet jo je objel. »Uboga moja Helena! Le pomiri se! Ali zdaj vidiš, kako Bog skrbi za nas? Nikoli ne smemo obupavati! — Zdaj se bočeva prav iz srca veseliti otroka in še rajši ga bova imela, ker pride v tako težkih časih k nam. Boš videla, Helena, prav ta otrok bo nekoč najino veselje in najina tolažba.«

Ko sta legala k počitku, sta se zahvalila Bogu še prav posebno, da smeta sodelovati z božjo stvariteljsko močjo in pa za nedolžno dušico, ki jo hoče vnovič izročiti njunim rokam...

Žrtev slabih knjig

»Pri enem ušesu notri, pri drugem pa ven.« Tako se večkrat opravičujejo bralci in naročniki veri sovražnih knjig in časnikov, če jih kdo opozori, da je tako branje zanje nevarno. In da je res nevarno, zato nam je zapustil najlepši zgled na samem sebi eden najplodovitejših pisateljev slabih knjig, namreč znani francoski pisatelj Rousseau (Rusó). Ob uri svojega rojstva je izgubil svojo mater.

Žal da mu je mati kot dedščino zapustila celo zbirko slabih knjig. Ko je vstopil v šolo, so kmalu opazili učitelji in učenci njegovo izredno nadarjenost in vedoželjnost. Škoda le, da ga je ta njegova nadarjenost prekmalu spehjala k čitanju knjig, ki mu jih je zapustila mati. Tako se je zgodilo, da je že s sedmim letom prebral vse, kar so imeli doma. Potem pa je jel čitati še druge za mladino nevarne knjige, katere mu je oskrboval njegov stari oče, neki protestantovski pridigar. S tem se je seveda njegov razum napolnil z verskimi dvomi in njegovo srce z vsakovrstno pokvarjenostjo. Ni

sledica nosljanja, za katerega je že določeno mesto v mali kapeli, kjer se bom vlegel k večnemu počitku. Najbrže sem bil jezen ali morda otožen tisti dan pred tridesetimi leti, ko sem po svojem pogovoru s škofom izstopil v M. in dobil tu svoje prijatelje, katere je že nekdo obvestil, da nisem več kaplan, ampak že nečrven častnik vojskujoče se cerkve.

»In hočete reči, kakšno krasno mesto ste dobili?« me je porogljivo vprašal nekdo.

Drugeža ne boste dobili tam kot ribe, je pojeval drugi, mesar vas obišče s svojim vozičkom samo enkrat na teden.

In razen nekaj zabitih ribičev ne boste imeli nikogar, s katerim bi se pogovarjali, je trdil tretji, in če ti govore samo irsko. No, pa za vas bo že, se boste lahko blagorovali v irščini.

»Dobro,« sem odgovoril, »ljubi Jobovi tolažniki, dobil sem Kilronan in tja grem. Če bo šlo vse v redu in ker vem, da ste dobri ljudje, bom morda koga izmed vas naprosil, da pride k meni kot kaplan.«

Boste zadovoljni, če se boste v šestih mesecih mogli zopet preriniti na kaplansko mesto, so mi odgovorili.

In tako sem prišel v Kilronan in sem še vedno tu. Leta so mi hitro minevala. Življenje je kakor kočija, ki se ji koleza sprva premikajo počasi in z veliko težavo, toda ko so v teku, zlasti če se življenje nagiba proti koncu, tako hitro, da ni moremo razločiti niti prečk pri kolesu, prav tako tudi dnevi, ki jih z žalostjo odštevamo.

Kakšne načrte sem si naredil prvi mesec svojega bivanja v Kilronanu! Kako bom bral in pisal ob petrolejki, zadelil svet in rastel od časti do časti v starega spoštovanega duhovnika. Žal je preveč okoli-
niti, od katerih smo v svojem življenju odvisni. In

danes sem jaz tu, jaz, sedemdesetletni očka Dan brez svetne slave in odina tolažba so mi brevir in veliki psalm upanja, moja vsakdanja daritev sv. maše s svojimi skritimi, neizrekljivimi skrivnostmi, ljubezen malih otrok in njih sladki smeh, molitev mojih starih žena in — vsaj jaz mislim tako — spoštovanje pri-
judih. Včasih se malo razjezim, ko vidim mlade duhovnike, ki so mi nekoč stregli pri oltarju, na visokih cerkvenih mestih, oblečene v škrlat in hermelin, ali kaknega župnika v krogu otrok, in pomislim nase, za katerega se nihče ne zmeni. Vem, da bi, če bi bil dober in ponižen, blagoslavljal Boga za vse to, in tako tudi delam. Toda človeška narava se včasih upira in tudi ljudstvo mrmra: »Kakšna sramota, oče Dan, da tudi vi nimate rdečih gumbov kakor ta in ta, ali kaj vendar misli naš škof, da med tolikimi negodnimi mladiki prezre najbolj učnega duhovnika v škofiji?«

No, prav za prav sem pa sam vsega kriv. Povedal vam bom, kakšne velikopotezne načrte sem nosil v svoji glavi. Sklenil sem zidati tovarne, graditi ceste, zgraditi ribiško opazovališče in iz Kilronana napraviti najbolj krasno kopališče na zapadni obali. Hotel sem pisati knjige in veljati v vsej okolici kot zgled podietnega, odločnega župnika. Poskušal sem to izvesti. A leti uspeh sem imel pri svojem delu, ko sem skušal z gnojnimi vilami odstraniti ogromno skalo kot takrat, ko sem hotel s peščenim nasipom zadržati morske valove. Nihče na svetu ne bo spreobrnil irske lenobe! Tako me je tlačilo, kakor tlačijo težki mokri oblaki rodovitno zemljo, dejstvo, da ni bilo nikogar, ki bi se vzdignil in razbremenil mojo dušo tega strašnega bremena. Povsod sem dobil ljudi, ki so se čudili mojemu početju, kakor da predlagam nekaj nemoralnega in zmotnega. Ljudje so me dvomljivo gle-

so lovili nekdanj na zelo priprisan način. Toda kakor povsod, tako je tudi tukaj moderna tehnika sredstva za lov na kite silno izpopolnila. Danes jih love z motornimi čolni, na čolnih pa imajo topove, ki mečejo na kite ostre, dvakrat upognjene sulice; pa tudi s pomočjo letal so začeli že kite loviti. Z modernimi sredstvi pa so ulovili toliko kitov, da je bila vedno večja nevarnost, da bo te živali enkrat konec. Ker pa je lov na kite za vse severne dežele velikega gospodarskega pomena, zato so na Norveškem sklenili, da eno leto ne bodo več lovili kitov, da se žival zopet zaredi.

Vestna žena. — Prijatelj, ne morem ti povedati, kako vestna je moja žena. Ko je odhajala na počitnice, mi je obljubila, da mi napiše vsilj par besed. In res mi je večerj že pisala. Gotovo si bil vesel njene pisma. — Ne posebno. Napisala je res samo par besed in sicer »pošlji denar«.

Ne zmeši se. Ljudje nas sodijo, ampak naši sodniki niso. Sodnik mora umeti biti lastno srce. Ako nas srce ne obsoja,

da, da je ta pokvarjenost kmalu udarila na an tudi tako, da so ga pred časom odpravili osnovne šole. Vzel ga je k sebi neki advokat, da bi mu bil za pisarja; toda ni ga mogel peti in ga je kmalu odslovil. Nato je prišel nekemu pozlataju; pa tudi ta ga je prav kmalu odpustil.

Kot tak jo je potegnil na Savojsko, kjer je ga je usmilila neka plemenita gospa Warena in storila vse, da ga spravi na pravo pot. Ker se je bila gospa sama povrnila iz protestantske vere nazaj v katoliško, je pregorila tudi Rusojo, da je kot 16-leten mladenič postal katoličan, pa samo na zunaj. To se je namreč pokazalo prav kmalu, ker je moral zaradi grdega življenja nedolgo nato zapustiti dom plemenite gospe Warena. Sedaj pa se je vso vneto oklenil študija tedanjih brezverskih modroslovcev in črpal iz njih vsakovrsten štrup na vsa usta. Sicer se je zopet delal, kakor da hoče postati dober katoličan in je zato vstopil celo v duhovsko semenišče. Toda njegova splošna pokvarjenost je bila preočita, zato jo je moral kmalu odkuriti. Nato se je potikal križemsvet z nekim glumačem, živel dolgo časa v javnem nečistovanju, s katerim je v svojih spisih večkrat celo baha, dokler ni umrl brezbožno, kakor je živel. Tudi njegovi spisi so povečini brezbožni, vendar se dobi včasih tudi v blatu izgubljeno zrno in tako se dobi tudi v njegovih delih kakor zrna resnice. Zanimivo je brez dvoma posebno to, kako sodi on, sam brezbožen pisatelj, o brezbožnih knjigah. Na nekem mestu piše n. pr. takole: »Dal Bog, da ne bi večina naših sodobnih pisateljev ne bila nikdar prišla za pero. Zakaj v tem slučaju bi bilo naše življenje boljše in družba človeška bi imela več miru. Toda žal, da ni tako. Zakaj od vseh strani ti prihajajo, da napadajo vero, kakor pač vedo in znajo, in ji tako rušijo njene temelje, s tem

pa seveda tudi temelje čednostnemu življenju. Z zasmehom pljujejo na velike izreke, ki sta jih rodili vroča domovinska ljubezen in živa vera in vporabljajo svoje dušne moči v to, da razdenejo in razrušijo vse, kar je človeku svetega. — — — Pojdite vi, slavni spisi, katerih se dviga vsa propalost današnjih dni mogli razumeti in pridružite se pri naših zanamcih onim še bolj nevarnim delom, iz katerih sed viga vsa propalost današnjih dni kakor strupena scpara, in podajte nekoč razsodnim ljudem dokaz, kako globoko je bila padla v naših dneh omika in znanost! Zakaj, ko vas bodo brali — bodo namreč bolj pametni kot smo mi — bodo dvignili svoje roke in iz dna duše govorili: Vsemogočni Bog, ki držiš v rokah zemeljske in božje duhove, od vzemi nam »omiko« in »napredek«, v kateri se nas poglani naši očetje in daj nam nazaj nedolžnost nekdanih dni, ki nas edina more osrečiti in ki je tudi Tebi tako ljuba.»

Pristavimo še, da je Ruso zapisal te besede v razpravi, ki ji je znanstvena akademija v Dijonu (Dijonu) prisodila prvenstvo razpisanih nagrad.

Na drugem mestu piše Ruso, pač poučen iz lastne skušnje: »Deklica, ki hoče nedolžna ostati, ne bere nikdar romanov.« — Zopet poudarja: »Kako prav bi bilo, da bi bila večina naših pisateljev molčala; več miru bi bilo med ljudmi, pa tudi več npravnosti. Zakaj, če motrimo velike prevrate, ki jih je povzročila tiskarska obrt od svojega postanka do danes, in pa njen velik razvoj, ki ga doživlja dan za dne, nam ni težko reči, da bodo vladarji kmalu obžalovali svojo nepremišljenost, v kateri so dovolili svobodo tiska.« In zopet je priznal isti Ruso, da se vselej, kadarkoli gleda na svoja dela, strese strahu. »Nikar, da bi poučeval, pohujšuje, namesto kruha daje strupa.«

Slučajno rešen

O solnčnem zatonu koraka raziskovalec Afrike Hans Schomburgk s svojim spremstvom v pokrajino med jezeri Bangoeolo in Kampolomb. Namen njegove ekspedicije je bil lov na slone. In ker je mislil, da se morajo ti nahajati v neposredni bližini imenovanih jezer, je ukazal spremstvu, naj se ustavijo in napravijo prenočišče. Sam pa opazuje z enim spremstvom krdelo antilop, ki brze ok jezeru in opazujejo v vodi poslednje žarke solnčnega zahoda.

Utrujen od dolgega potovanja se je po večerji podal raziskovalec v šotor, kamor mu je sledil tudi zvesti čuvaj — pes. Mir in tišina sta zavladata nad pokrajino, vse je snivalo. Naenkrat se raziskovalec prebudi, skoči pokonci, gleda, prisluškuje. Njegov pes je zunaj šotora in cvili. Zaukaže svojemu spremstvalcu, naj napravi ogenj, saj je gotovo v bližini lev. A ta odgovori: »Ne, mogoče samo hijena.« —

Plamen zaplapota in v njegovem odsvitu zapazita leva v vsej grozoti in velikosti. Krik, vse spremstvo je na mah na nogah. Pes, ne da bi se pomisljal, skoči na leva, kateri ga hoče oplaziti s šapo, a se mu hitro izogne, gospodar skoči, zgrabi puško, a lev jo je že pobrisal. Strah je navdal vse, gospodar dolgo časa ni mogel drugič zaspati. Ko so mu padle oči skupaj, sanja, da se bojuje z levom. Ponočen krik, sam nekaj občuti na sebi. Pes laja, gospodar še ne zavedajoč se, je bil rešen. Levinja se je bila namreč priplazila pred šotor in iz daljave naskočila prenočišče. A njeni kremplji niso mogli do gospodarja, ker so se zapčili in vjeli v mrežo. Pes, ko je začutil levjin naskok, jo napade, zacvili in s tem reši svojemu gospodarju — ljubitelju in raziskovalcu afriških pokrajin, življenje.

Imamo dobro vest, se nam ni treba dosti zmedeti, kako nas ljudje sodijo. Greš po ulici in nekoč viha nad teboj svoj nos. Kaj na tem? Idi mirno svojo pot, za eno čkunjko bogatejši, da namreč takemu sodniku manjka — izobrazba. Ne sodi drugih, da ne padeš v enako napako.

Novo zdravilo za škrlatinko. Prof. dr. Bormann, ki delu na nemškem higienskem zavodu v Königsbergu, poroča v listu »Deutsche medizinische Wochenschrift« o 22 slučajih škrlatinke, ki jih je ozdravil leta 1930 z nekim novim zdravilom (serumom). Novo zdravilo je tako učinkovito, da preneha vročina, že po prvih urah po vbrizganju v žilo. Zdravilo bodo preizkušali sedaj tudi po drugih bolnišnicah.

Previdni tat. — Advokat: »Če hočete, da vas bom uspešno zagovarjal, mi morate vse povedati.« — Obtožene: »Povedal sem vam že vse. Samo tega vam ne izdam, kam sem zakopal denar...«

Nova opereta. — Kako gre vasa nova opereta, gospod ravnatelj? — Zelo dobro, toda po vsakem delanju moramo deliti nove rezpladne vstopnice.

dali, vtaknili roke v žep, si sumljivo poživljavali in počasi cdhajali. Težko, utrudljivo delo je bilo to. Kri je zastala ljudem v žilah in njihove noge so bile zakopane v svinec. Hodili so počasi, govorili z veliko težavo, ves dan so strmeli v težke oblake ali izginjajočo solnčno svetlobo, podpirali oglo svojih kolč in neprestano strmeli v daljavo, še celo moji dragi otroci so v trenutku, ko so zapustili šolo, pozabili smeh, solnce in veselo in lica so jim postala zamišljena.

Ljudstvo je bilo omamljeno. Ali je bilo tega krivo pomorsko podnebje? Zdi se mi, da sem neke pri starem modrijanu Berkeleyu bral, da ima slani namorski zrak neki čuden, flegmatičen učinek na človeka in da povzroča protin in različne bolezni. Naj bo že kakorkoli, težko breme je ves Kilronan tlačilo k tlom. Živina je spala na polju in ribiči so dremali v svojih čolnih. To je bila dežela spanja in sanj.

Obiskal sem oskrbnika, da se pomenim z njim zaradi pristaniškega nasipa; na Irskem namreč ne morete zasadi ti lopate v zemljo, preden prične kako delo, če niste prej ves teden hodili s klobukom v roki okoli oskrbnikov. Razložil sem mu svoje načrte. Smejal se mi je, sicer se je pa vedel še precej olikano.

»Lord L. je — kakor morda že veste — v Monte Carlu alfi pa na svoji jahti tam kje v Levantskem zalivu. Vprašat: morate najprej njega, jaz ne morem tu na svojo odgovornost nič dovoliti.«

»In kdaj se vrne njegova ekscelenca?«

»Najbrž v dveh letih.«

»Morda mi boste dali vsaj predhodno ali začasno dovoljenje, da zgradimo nasip.«

»Žal, tudi tega ne morem.«

Prišel sem k uradni seji, da bi dovolili večjo vsoto denarja za tlakovanje različnih cest. Toda kakor da bi segel v sršeno gnezdo.

»Kaj? To bi pomenilo, da moramo ljudstvo še bolj obdavčiti, mar siromaki še ne plačujejo dovolj? Kje naj dobe denar za plačevanje davkov in obresti? V Kilronanu tlakovati ceste? Seveda, seveda! Morda boste, prečastiti, izvolili prositi tudi za napeljavno plina ali elektrike? Morda potrebujete tudi vodo?« Itd., itd.

Nato sem se oprijel načrta, da bi zgradil v bližini vasi tovarno za pletenje, kar bi zelo pospeševalo domačo industrijo. Delo bi ne bilo težko in bi donášalo lepe dohodke.

»To bi bilo zelo lepo, toda...« In tako so šli vsi moji, v zraku zidani gradovi, po vodi in oblaki so ostali črni, se zbirali in postajali vsak dan težji. Sem ter tja sem še pozneje napravil nekaj brezuspešnih poizkusov, da bi nekoliko prebudil ljudi, a vsi poizkusi so bili zaman; končno sem obupal. Ko je prišel oče Laverty, me je naučil s filozofsko mirnostjo opazovati položaj. On je videl svet in ga spoznal, a vse to mu je bilo le dokaz, da sveta ni mogoče spreobrniti. Kot svoje geslo si je izbral usodno vprašanje: Cui bono? — V čigavo korist? Z velikimi gotskimi črkami si je napisal nad pečjo: »V sto letih bodo za nas vse stvari brez pomena.«

In tako sem zapuščal visoke ideale in vzvišene načrte in se pogrezal v dolgočasno življenje, katero so motila le sveta opravila mojega poklica. Po vseh teh preizkušnjah sem spoznal odvisnost človeštva od razmer, ki nas oblikujejo in vrtajo in oblačijo kakor žele periški krojci, nas spreminjajo v angela ali hudobe, kakor že naredi večša umetnikova roka.

Meh za smeh

Hudomušno.

Zdravnik: »Meni se zdi, da preveč vašega lastnega vina pijete.«

Vinski trgovec: »Kako mislite to, gospod doktor?«

Zdravnik: »I, no, vodenica se vas prijemlje.«

Nova uporaba.

Gospa: »Zakaj pa ste si v kuhinji nataknila na nos avtomobilska očala mojega soproga?«

Kuharica: »Ah, za čebulo rezati so tako pripravna.«

Nevednež.

»Gospod Klančnik, kako to, da ste iz vašega vrta izkopali luknjo v mojo klet kjer imam premoženo shranjen?«

Kaj? Glejte si no, jaz sem pa ves čas mislil, da sem odkril nov premožgokop.«

Lahka naloga.

Nadzornik: »Torej, Tondel, povej mi, kaj veš iz zgodovine Trojanske vojne?«

Tondel: »O, tako težkih stvari nas gospod učitelj nikdar ne vpraša. Vedno smo imeli le kaj lahkega.«

Nadzornik: »No, kakšne stvari pa so to?«

Tondel: »Na primer Stvarjenje Sveta.«

Molčečnost.

»Reza mi je dejala, da si ji pravila, kar sem ti prepovedala povedati ji.« — »Saj sem ji vendar zašepetala, naj ti ne pove, kar sem ji pravila.« — »Rekla mi je tudi, naj ti ne povem, da mi je to povedala.«

Dobrodelni koncert.

Blagajnik: »Trenotno je vse zasedeno, ampak potrpite nekoliko, takoj po prvi točki programa bo dosti sedežev na razpolago.«

Le nobenega razburjenja.

Gospa: »Ampak, Ivanka, to je pa že od sile. Zdaj so stenice že v sliko mojega pokojnega moža zašle.«

Kuharica: »O, gospa, saj to nič ne stri, rajni gospod tega nič več ne čuti.«

Zareklo se mu je.

Zagovornik: »Prosim, da visoki sodni dvor tudi to upošteva, da je obtoženec vzel le majhno vsoto, medtem ko je bila v onem predalu denarnica polna bankovcev.« Obtoženec (joka). Sodnik: »Zakaj pa jočete?« Obtoženec: »Zato, ker nisem denarnice videl.«

Mlad zdravnik, ko pride domov: »No, ženka, ali ti je bilo dolgčas?« — Ona: »Prav nič. Veš, v tej kuhinji se učim kuhati.« — »Kam pa s tem kar skuhaš?« — »Razdelim jedi sosedom v okolici.« — »Ti si dobra ženka, vedno skrbiš, da ne bom brez posla.«

V Severno Kanado je prišel lovec z izbornim dresiranim psom-volčjakom. Ko je šel nekega dne z njim na lov nad volkove mu je pes prav kmalu izginil izpred oči. »Ali ste kaj videli psa volčjaka?« je vprašal domačina, na katerega je slučajno naletel. »O, videl, ampak pes je bil precej daleč pred volkom.«

Šolski razred je napravil daljši izlet. Prišli so do nekega kamnoloma. Tu je gospod učitelj nagovoril učence sledeče: »Pazite. Tu, kjer zdaj stojimo, je bilo nekoč morje, tod okrog so rastle morske rastline in plavale morske ribe.«

Mirko (ki je stal v ozadju): »Bo že res, gospod učitelj, tu leži še ena prazna škatala od sardine.«

»Gospod odvetnik, ali ima mož pravico odpirati pisma, katera prejema njegova žena?«

Odvetnik: »Pravico že ima, ampak korajže ne.«

Nove knjige

Adventizem, njega postanek in razvoj, propaganda in nauk. Spisal vseuč. profesor dr. Andrej Snoj. Založila Bogoslovna akademija v Ljubljani. Cena Din 4.—. Tudi po nekaterih slovenskih občinah se je po vojni začela širiti adventistova kriva vera. Razni agenti so adventistovske spise, zlasti sv. pismo ponujali za majhno ceno menda že v vsaki slovenski vasi. Marsikdo jim je nevede nasedel. Pisatelj, ki je priznan strokovnjak na polju svetopisemskih ved, nam je zelo ustreget s tem, da nam je v drobni knjižici razložil to krivo vero, način, kako adventisti svojo vero širijo, kaj uče in kako naj se mi, kot katoliki napram temu pojavu zadržimo. Knjižico vsakomur toplo priporočamo!

Janex Jalen: **Bratje**, drama v štirih dejanjih. Založila Družba sv. Mohorja; tiskar: Mohorjeva tiskarna v Celju. Cena: broš. izvod (za učenje vlog) za ude 15 Din, za neude 20 Din. — Za »Domoljub« in »Srečno« je napisal Jalen dramo »Bratje«. Problem, ki ga tu rešuje, je spel problem Trate: rešimo dom, rešimo grudo. Če so ves svet narobe obrnili, midva postaviva Trato spet na pravič Bog da, tako hoče Tine, ki mu je vojska pobrala mlade razcesar-sinove. In njegova uvesta pritrdi: »Življenje rada dam, samo, da zraste nov rod fantov na Trate.« To je v jedru osnovna misel drame. Dejanje se vrši tik po vojski, ko je treba iti reševat Koroško. Ob tem razpletu pa se pokažejo značaji, ki so pripravljeni vse žrtvovati za dom v širšem pomenu, in buržuji, prvaki, ki hočejo voditi, a nečajo žrtvovati, hočejo le dobivati in nečajo nič dajati. V drami je ostro željo na pojavo razmere naperjeno. Drama je zato čisto sodobna, zelo živa, in bo močno učinkovala, kjerkoli bo igrana. Narodno gledališče v Ljubljani jo pripravljajo za vpriporitev. Pripravi smo, da pojde tudi preko vseh ljudskih odrov po Sloveniji.

n Jugoslovanska Mati božja. Gasp. prof. Vinka Levičnik v Celju izdeluje že dalj časa znamenito oljnatu sliko »Jugoslovanska madonca«, ki jo namerava okoli Vel. uč. razstaviti pri Jakopluhi v Ljubljani. Izideta tudi dve kopiji: barvotisk 40—50 in bakrotisk 30—40. Sedaj in zanesbniki, cerkve in zavodi naj bi že sodej pisali na gornji naslov, ker bo naklada zelo poceni, toda omejena. Znani umetnik bo vse v vsakem oziru zadovoljil, saj je znan in priznan portretist in pokrajinar.

Prav je rekla žena v Lochsleyski dvorani: »Ponižaj se pod pralico!«, resnica, ki velja za vse, ki jih je vrgla usoda v neugodne okoliščine. Če nisem imel drugega dela in sem zato prijel peresnik, da bi pisal, mi je že skušnjavec zašepetal na uho: »Cui bono?« Odložil sem pero in vrgel rokopis v koš. Mnogokrat sem izlekel iz omare stare grške pesnike in jih skušal prevajati. Že sem držal v roki knjigo z raztrganimi in zarumenelimi listi — zaradi starosti in rabe —, toda usodni »Cui bono?« mi je vzel pogum in porinil sem knjigo v stran. Tudi ljubezen do morja je izginjala in pričel sem ga sovražiti. V prvih letih svojega bivanja v Kilronanu sem svoje proste ure preživel na pečinah ob morju ali zunaj sredi morskih valov. Nato me je samota, zapuščeni in nerodovitnost morja pričela odbijati in morje se mi je prignusilo. Postal sem siten in nezadovoljen in napadla me je strašna zavest, da je moje življenje pogroženo. Vse te možnosti so šle mimo, ne da bi jih pograbil in izbral. Bil sem kakor nerodovito figovo drevo, za katero je najbolje, da se poseka. Tako je bilo moje življenje in mišljenje ob prihodu očeta Lethebyja.

III. Nočna pot k bolniku.

V nedeljo okrog dveh jutraj je bilo, ko je nekdo z veliko silo potegnil za hišni zvonec. Nenadni, močni, ostri udarci so me takoj prebudili. Kateri duhovnik ne ve, da pomeni tako nočno zvonjenje ločitev od prijete postelje? Slišal sem kuharico, ki je poklicala očeta Lethebyja in kmalu sem spoznal po glasu, da stopa po stopnicah navzdol. Nato se je vršil spodaj pri vratih običajni kratek pogovor, kateremu je sledilo pojemajoče peketanje konjskih kopit. Potegnil sem si odejo preko ramen, si poravnal vzglavje in vzdihnil: »Ubogi fant!« Tisti dan je on maševal poslednji, kar je bilo zanj precejšnja tolažba, da se je

nekoliko odpočil po težkem potu. Okrog pol dveh sva sedela skupaj pri kosilu. Obrat, svež in vesel, kot da se ne bi bilo nič zgodilo, je sedel za mizo.

»Smilite se mi, da ste morali ponoči na pot,« sem mu rekel, »kako daleč ste morali iti?«

»Do Knecktorishe,« je pojasnjeval in odpiral jajce na krožniku. »Vas je nekoliko oddaljena, toda moj trud je bil bogato poplačan.«

»Res je, ti ljudje so zelo hvaležni,« sem mu pritrdil, »in skušajo poplačati vsak trud, katerega povzročijo.«

Zardel je.

»Ne, nisem mislil na plačilo v denarju,« je dejal z rahlim očitkom. »Menil sem na drugačno plačilo: na izredno vero in gorečnost teh ljudi.«

Čakal sem.

»Veste, oče,« je dejal, se obrnil in pobiral nekaj malih nevidnih drobtin po namiznem prtju, »še nikdar nisem videl kaj podobnega. Spremljal me je cel oddelek konjenice, dva moža sta me spremljala na konjih prav do hriba, tam smo morali stopiti s konj in po strmi, suhi, kamniti strugi hudournika plezati navzgor. Tu sta me spremljala dva moža z bakljami. Šel sem sredi med njima prav do hišnih vrat. To vam je bila slika, vredna umetnika kot je Rembrandt.«

»Meni se zdi zelo zanimivo in lepo,« je nadaljeval. »To se je najbrže ohranilo še iz časov, ko je bila cerkev še prosta pri opravljanju svojih obredov. Toda kje dobe baklje?«

»Hrastovine namočijo v petroleju,« sem mu razlagal. »Imate prav, ko imenujete to lepo in zanimivo. Naši ljudje nikdar ne puste, da bi prišel k njim duhovnik brez spremstva.«

Rembrandt Hermenez van Ryn (1606—1669), slaven holandski slikar.

Moč živalskih mišic. Danes je dognana stvar, da delujejo človeške mišice dosti bolj gospodarsko kakor pa parni stroji. Pri parnem stroju gre v nič 98 odstotkov proizvedene toplote in samo 4 odstotki se izpreminjajo v mehanično energijo ali »delo«. Šele v najnovejšem času se je posrečilo parni stroj izpopolniti tako, da daje do 13 odstotkov mehanske sile, vsa druga toplota pa gre še vedno v nič. — Mnogo varnejše pa delujejo človeške mišice, ki črpa za svoje delo potrebno toploto iz vsakdanje hrane. Lačen človek seveda ne more mnogo »delati«, ker njegovo telo oziroma mišice ni dovolj »kurjenot«. Dokazali pa so točno, da porabi mišice, najmanj po 20 odstotkov toplote za »delo«, ostanek pa porabi, da se vzdržuje toplota telesa sploh. — Še bolj varno izrablja toploto živalsko mišice. Najbolj človeški tekač teče 9,6 metra na sekundo, konj pa 22 metrov na sekundo. To je dokaz, da dela živalsko mišice še mnogo bolje kakor človeško.

Niš ne pomagajo. — Gospa, možu ne smete kuhati premočne črne kave. To ga razburja. — Kaj naj pa počnem, gospod doktor? Če mu skuham slabo, se tudi razburja.

Ženini in neveste!

Kadar boste kupovali balo, ne hodite nikamor
kam kot v že znano najcenejšo trgovino
»pri Ivanki« — F. I. Goričar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Ar dobite že balo in ružavo kotenino — najboljšo
6 do 9 Din, za rjuke, dvojna širina od 16 do
Din, za kapne, 180 šir. od 24 do 30 Din, klo-
vate odeje v vseh barvah, ročno delo od 135 do
Din, kakor tudi najfinije črne in modne kam-
ne za moške obleke, vsakovrstne svilne in vol-
ne blagove za ženske obleke, izgotovljene plašče
neveste, bele pralnice srajce in kravate kakor
li vse vrste blago, ki spada k bali, po najnižjih
cnah. — Pri večjih odjemih še poseben popusti
Se ssem prav topla priporoča

Ivanka Goričar.

Srečno in zadovoljno Novo leto želi vsem
jim cenjenim odjemalcem trdka

F. I. Goričar — »pri Ivanki«

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Za naš

naj se kupujejo naši domati
proizvodi:
pralek za pecivo, vanilin-sladkor,
rumenilo in pudring preki znamke »ADRIA«

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da
am prevzel staroznano gostilno »PRI ZHERLU«,
kofa Loka, Kapucinsko predmestje. — Na raz-
blago vedno gorka in mrzla jedila, kakor tudi
stna dolenska in štajerska vina. — Postrežba
čna. — Za obilen obisk se priporočata
Alojz in Mici Balanč.

Brinje, fige in slive

žanjekuhno prodaja po najnižji ceni trdka
VAN JELACIN, Ljubljana, Emonska cesta št. 2.

V duzelnu

Dobernik je prišel proti jutru nasekan do-
mov, baš ko je petelin pel: »Ti, stara, tega pe-
telina moraš pa v kraj spraviti ker takrat poje
ko gredo ljudje spat, mesto takrat ko vstajajo.«

Prepoved alkohola

Pred ameriškim sodiščem je stal mož, ka-
terega nos se je svetil kot električna žarnica.
Obtožen je bil, da je prodajal alkohol. — Nje-
gov zagovornik: »Gospodje sodniki, prosim vas,
oglejte si nos mojega klijenta in potem povejte,
ali more človek s takimle nosom alkohol pro-
dajati? Po nosu lahko spoznate, da je vsega
sam spil.

Hvaležnost

Oproščen vagabund: »Vaš zagovor je bil v
resnici sijajen, sam nisem vedel, da sem tlako
izboren človek. Če bi ne bilo prepozno, prav
gotovo bi prosil za roko vaše hčerke.«

Zdaj pa prav gotovo

»Jaz nisem v vsem svojem življenju več-
krat lagal kot trikrat.«

Ona: »Ampak, zdajle si četrtič.«

Skopuhi

»Jaz poznam trgovca, ki vsakokrat pokrije
črnilnik, kolikorkrat pomoči pero v črnilo in to
iz bojazni, da bi mu preveč črnilo ne izpuh-
telo.«

To še ni nič. Jaz vem za nekega branjev-
ca, ki ponoči ure ustavi zato, da se preveč ne
obrabijo.«

»Jaz pa poznam zasebnika, ki ne mara
brati časopisov samo zato, da si ne obrabi očal.«

Tujec: Ali ni v tem kraju prav nobenih
srnjakov? — Gostilničar: »Ne, nobenih. Imeli
smo jih pač nekaj, a dva nedeljska lovca sta
toliko časa streljala nanje, da so se izselili.«

Učitelj: »No, Francek, kaj je bolj oddaljeno
od nas, luna ali Japonska?«

Francek: »Japonska.«

Učitelj: »Kako moreš kaj tako neumnega
ziniti?«

Francek: »Nič neumnega. Gotovo je Japon-
ska dalj od nas, ker je ne vidimo, luno pa
vidimo.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oje prostor volja za
enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebščine ali prodajajo svoje pridelke ali
iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in narobe.

Lanene tropine

oddaja po Din 2-25 kg.
franko Medvode Alojzij
Trampuš, izdelovatelj
lanenega olja, Golebrdo
št. 28, Medvode.

Klanca, prdnega, po-
štenega na
večje posastvo blizu
Ljubljane sprejemem.
Prednost imajo tisti, ki
so dosedaj služili na
kmetih. — Naslov pošt.
št. 15.241.

Rovskega vajenca

sprejme takoj s hrano
in stanovanjem Franc
Flajšman, spl. kovaštvo,
Mengeš št. 67.

Bogati pesnanosti

če imate veliko znan-
cevi! »Perssons« Ljub-
ljana, Poštni predal 307.
Znamki za odgovor!

Pritlično hišo

z vrhom, novo zidano,
na zelo lepem razgledu,
pol ure od Kranja pro-
dam za Din 60.000.—.
Pripravno za obrtnika
ali upokojenca. Naslov
v upravi »Domoljuba«
pod št. 15.243.

Vajenca za autolčar-
sko, tapet-
niško obrt sprejemem
takoj. — Leopold Su-
šteršič, Dunajska c. 41
Ljubljana.

Panta, poštenega, 14 do
16 let starega
sprejemem za kmetiča
dela. Dimnik, Zaloška
cesta 59, pošta Moste
pri Ljubljani.

Kovaškega vajenca

in pomočnika sprejme
Anton Rožnik, Do-
brunje 90, Sp. Hrušica.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogo-
voru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred
vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo
in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z ne-
omejenim jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega več-

kratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 190 milijonov Din.

Brinje in fige dobile vedno v najboljši kakovosti pri **FRAN POGAČNIK-u**, Ljubljana, Cunašna cesta št. 67 (nasproti mlinice).

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite poceni in dobro pri trrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Ure v vseh cenah od Din 44 — naprej. Št. 120. Kovinasta anker ura Din 44 —, s sekundnim kazalcem Din 78 —.

Št. 121. ista z radijem Din 58 —, s sekundnim kazalcem Din 94 —. Št. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49 — z radijem Din 76 —. Zahtevajte veliki ilustrirani cenik zastonj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

L. Mikuž

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo **Dežniki** Na veliko
Estanovljeno 1839 Telefon 2282

Rešitelj uganke

0 8 7 6 5 4 3 2 1 0 = 45

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 = 45

0 7 5 3 0 8 6 4 2 1 = 45

Kmetovalec!

Evo za tebe dobrih, poceni in nepremočljivih škornjev, ki bodo zvesto varovali Tvoje zdravje po dežju, snegu in vodi.

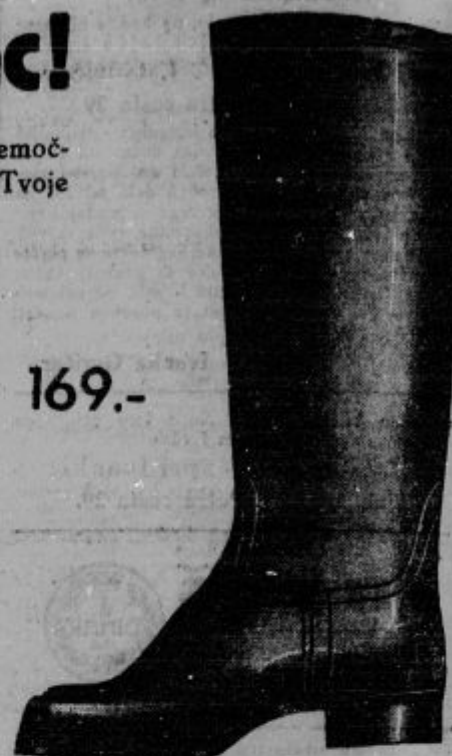
Ti škornji so izdelani iz gume z močnimi gumastimi podplati in trajajo dvakrat tako dolgo kot obutev iz usnja. Pridi v našo najbližjo prodajalno, preizkusi jih, in zadovoljen boš z njimi, ker Ti oni pomorejo, da tudi v najgršem vremenu opraviš svoja poljska dela.

Ako si dobro obut, opraviš z manjšim trudom veliko več posla kot če si slabo obut.

Prednost teh škornjev je obenem v tem, da jih ni treba mazati z voščilom, temveč zadoštuje, da jih opereš z vodo.

Istotaki škornji samo lakirani za otroke za šolo stanejo in to: za otroke do 6. leta Din 69 — za otroke do 12. leta Din 99 — za Tvojo gospodinjo Din 99 —

169.-

Vrsta 0897-32

Škornji iz gume najbolj varujejo zdravje pred dežjem, snegom, blatom in kadar delate na polju

169.-

Vrsta 0167-00

Cevlji na zadrgo iz močnega maslnega usnja z gumastim podplatom in pe'lo Jamčimo za dober material. Za delo na polju in za vsak štrpar so ti čevlji neobhodno potrebni. Mažejo se z našo maslo, ki stane Din 6 —.

Rata

ŽELIMO, DA POSTREŽEMO TEBE IN TVOJO RODBINO KAKOR NIKDO DRUGI V CEVLJARSKI STROKI.

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI INSERTIRAJO V »DOMOLJUB«!

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

Brzojavni naslov:

GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Sibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezer. nad Din 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tu- in inozemstvu